

Новини ▶ 7

Борисов: Разпределението в АЕЦ "Белене" трябва да е ясно до идването на Путин

Свят ▶ 10

ЕС ще обсъжда черен списък на летищата

Пари

BONNIER
pari.bg

Вторник

9 ноември 2010, брой 213 (5024)

USD/BGN: 1.40535

▲ +1.20%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.39170

▼ -1.19%

Българска народна банка

Sofix: 342.98

▲ +0.57%

Българска фондова борса

BG40: 111.25

▲ +0.72%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

САЩ постигнаха първа победа във "валутната война" - поевтиняването на долара обаче се оказа добро за американската икономика и лошо за глобалната ▶ 4-5

АМЕРИКАНСКАТА ПЕЧАТНИЦА УПЛАШИ СВЕТА

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Новини ▶ 6

Сезонната работа не промени трайния спад в заетостта

Компании ▶ 11

18 български компании влязоха в Топ 500 за Централна и Източна Европа по оборот

Медиен бизнес ▶ 22-23

bTV най-често е нарушавала медийния закон тази година

Печеливш
Георгиос Папандреу

Гръцката управляваща социалистическа партия ПАСОК, водена от премиера Георгиос Папандреу, спечели в седем от общо тринадесет района на местните избори в страната според предварителните данни от вота. Папандреу се отказва от заплахата си да разпусне парламента, тъй като според него гръцкият народ е подкрепил с вота си политиката на промени, водена от правителството.

Погробиности на стр. 10

Губещ
Силвио Берлускони

Правителството на Силвио Берлускони е изправено пред колапс след призива на председателя на парламента Джанфранко Фини премиерът и негов политически съперник да си подаде оставката. Анализатори коментират, че действията на Фини срещу неговия коалиционен партньор и някогашен съюзник в крайна сметка ще свали правителството, преизвиквайки предсрочни избори.

Мнения

► По темата „България ще получи безвъзмездни средства от 3 държави“

► Страхотно, ето ги безплатните пари от Европа. Само че дали и тези пари не са като онези, дето щяхме да ги вземем през 2007-а: уж безвъзмездни, а то трябвало да работим за тях. Европейският съюз не е като Съветския - пари не подарява. Да не говорим, че и тези пари може да се окажат „канализирани“ към едни наши хора и културните ни различия пак да си останат ненамалени.

Петър Петров

Коментар

Неколегиално за „отстрела“

► „Мисля, че е малко. За съжаление в съседна Сърбия има такъв прецедент, така че трябва да се внимава“, коментира премиерът Бойко Борисов публикацията „400 000 EUR обещани за отстрел на Борисов“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

1. Неприятно чувство на раздразнение при неизяснена ситуация.
2. Приятно чувство, което е съпроводено с очакването на развръзката в книга или филм. Това са значенията на вече побългарената дума „съспенс“. А на вас приятно или неприятно ви е?

Ентусиазмът на по-голямата част от българските медии покрай темата „400 000 евро обещани за отстрел на Борисов“ показва, че на някои им е приятно. Ако им беше неприятно, нямаше да отделят толкова място и време за нещо, което всъщност не е новина. Кой е обещал 400 000 евро? На кого е обещал 400 000 евро? Кога ги е обещал? Защо иска „отстрел на Борисов“? Нито един от тези въпроси няма отговор. Темата обаче я има и очевидно на част от медиите не им е неприятно това да е така.

Ако приемем, че им е приятно, тогава се връщаме при второто определение на думата „съспенс“ - приятното очакване на развръзката във филм или книга. Но пък

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

„Подобна „новина“ не може да съществува в нито една нормална държава, а тук засегнатите сами стимулират разговора по темата

да си признаваме, че медиите представят новините като филм или по-скоро сапунен сериал, не е много колегиално. От друга страна пък, е вярно.

Единственият факт в тази тема е, че това вече ни се е случвало. И преди медиите са съобщавали за засечени разговори и планове за убийство на българския министър-председател. И преди участниците в тези „новини“ с видимо раздразнение, но и с неприкрито удоволствие коментират пред медиите въпросните заплахи. „Не бих я отрекъл“, е казал министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов по повод публикуваната информация. Самият министър-председател дори е демонстрирал разочарование от „ниската“ цена, определена за живота му: „Мисля, че е малко“.

Резултатът от всичко това ще бъде, че темата ще присъства още по-широко в медиите. Публиката ще изпитва съспенс. От онзи втория, приятния. А засегнатите държавни мъже ще продължат да казват „не

коментирам“, докато коментират темата.

Истината е, че подобна „новина“ не може да съществува в нито една нормална държава. Подобни сигнали, когато ги има, са работа само и единствено на специалните служби. Изтичането на подобна новина е повод за проверка в самите служби. В нашия случай обаче няма да има проверка, както ни каза министър Цветанов със следното изречение: „...в случая специално не смятам, че трябва да правим някакво заключение за изтичането на информация, която да създаде някакъв подобен проблем“.

Държавните мъже очевидно стимулират разговора по подобни „новини“. Едва ли и медиите сами ще се сетят изведнъж да съобщят за някакви обещани пари и някакъв отстрел. Елементарното упражнение по отвлечане на вниманието е добре познато на всички бивши и настоящи ченгета. Проблемът е защо самите медии с готовност се втурват да участват в това упражнение. Но това е една друга тема, а пък и разговорът ще стане съвсем неколегиален. □

pari.bg Топ 3

1 Примирие с контрабандата. Едни прости сметки за цигари, горива и парите, от които държавата се отказва в проектбюджета за 2011 г.

2 Бойко Борисов очаква Сърбия и Хърватия да се включат в АЕЦ „Белене“. До идването на Владимир Путин трябва да е ясно и квотното разпределение на строената на централата.

3 Директните плащания заформят сблъсък между стари и нови в ЕП. Унгария подкрепя България за изравняване на земеделските субсидии.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Аз лично като десномислещ българин подкрепям проекта на Първанов, защото този проект ще разцепи левицата

► **Найген Зеленогорски**, кмет на Плевен от СДС

Число на деня

40 000

► души останаха без ток в Западна България заради силния вятър, събщи ЧЕЗ

Някои възможни ползи от победата на републиканците в САЩ

Само преди две години Демократическата партия в САЩ имаше малко повече от всичко, за което можеше да мечтае: млад, изключително популярен, при това чернокож президент и големи мнозинства в двете камари на парламента. Всичко това при напълно дискредитирана Републиканска партия и ужасяваща икономическа криза, при която може нагледно да се покаже колко важна е държавната намеса в икономиката.

На демократите им оставаше само да запретнат ръкави и да превърнат Америка в левоцентристка държава. Изборите миналата седмица сложиха край на този - за някои - прекрасен сън. Демократите загубиха

Никола Пенеv
nikola@nicodile.eu

” Конгрес, доминиран от републиканци, ще принуди Обама да се придвижи към центъра, да намали разходите и да внимава с данъците

конгреса катастрофално, силите в Сената са почти изравнени, а местната власт категорично се премести надясно.

Обама и компания са донякъде прави да се чувстват измамени - не е ясно дали изобщо можеха да изиграят картите си по-добре. Кризата беше наследена от правителството на Буш и се оказа толкова тежка, че милиардите, които държавата наля в икономиката, не намалиха безработицата и реално не стимулираха предприемачеството, по-скоро предотвратиха по-сериозна рецесия. Успехът на цялата операция не може да се нарече главозамайващ за разлика от натрупания дефицит. Обама също така сбъдна мечтата на поколения

демократи и прокара здравната реформа, която ще позволи на всеки американец достъп до лекар. С една малка подробност, че в бързината президентът не направи необходимата първа стъпка - елиминирането на огромните разходи в американското здравеопазване. Това превърна плана в много лесна мишена за републиканците, които, забравяйки удобно, че именно тяхната администрация въведе модата на огромните дефицити, успяха да дискредитират здравната реформа като невъзможно скъпа и брутална намеса в личния живот на гражданите.

Америка е особена страна - по конституция и по разбиране на голямото мнозинство

властта е ограничена. Американците нямат доверие на държавните услуги и мислят за парите, които правителството харчи, като за свои. В резултат на това мнозина са податливи на един особен вид популизъм, възпътен от Чаеното парти*.

Някои от по-малко крайните представители на партито спечелиха места в Сената и със сигурност ще се окажат фактор особено по икономическите въпроси. В изборната нощ републиканците показаха ясно, че не се чувстват победители и че приемат успеха си като втори шанс. Доколко и как ще го оползотворят - предстои да видим. Въпреки че бяха избрани много социалноконсер-

вативни политици, в резултатите има нещо положително - Конгрес, доминиран от републиканци, ще принуди Обама да се придвижи към центъра, да намали разходите и да внимава с данъците.

От друга страна, ако републиканците носят някаква част от политическата отговорност, ще им е по-трудно да заличат следите от собствената си роля за икономическата криза.

*Никола Пенеv е доктор от Станфордския университет и в момента работи като приложен математик в САЩ

*Tea Party movement - гясно либертарианско движение, което протестира срещу големите разходи на гържавата

В броя четете още

Застраховането се оказва любимата сфера на новия състав на КФН

► 12-13

По седем жилища се борят за един наемател в София

► 20-21

Депозит ФОРЕКС

Сменяте валутата без да губите лихвата

Пълна информация за продукта можете да получите във всеки клон на ОББ и на тел.: 0700 117 17.

www.ubb.bg

ОББ
A Member of NBB Group
ДОБРО МЯСТО ЗА ВАШИТЕ ПАРИ

Американската печатница

▶ **Машината за печатане на пари в САЩ се завъртя и към досега налетите 1.7 трлн. USD се добавят нови 600 млрд. USD** СНИМКА BLOOMBERG

САЩ постигнаха първа евтиняването на долара икономика и лошо за

Управлението на Федералния резерв на САЩ взе окончателното решение да налее нови 600 млрд. USD в икономиката в отчаян опит да я съживи. Ефектът от тези действия беше моментален. Скок на борсовите индекси, поскъпване на петрола, но най-важното от всичко - доларът започна да поевтинява. И не спира да пада. Според анализаторите именно това е основният мотив на Фед да предприеме тези действия. Евтината американска валута гарантира увеличение на износа, което в този момент е най-краткият път на Щатите към излизането от кризата.

Доброто решение за САЩ обаче се оказва пагубно за другите икономики. Страни като Китай, Германия и Япония ще усетят това влияние най-силно заради експортно ориентирани си икономики. Острите изказвания вече започнаха. Германският финансов министър Волфганг Шойбле си позволи директно да обвини САЩ, че с действията си защитават само себе си, без да осъзнават, че това ще донесе единствено проблеми за глобалната икономика. Председателят на Федералния резерв Бен Бернанке отговори откровено и цинично. В изказването му, че в този момент САЩ първо трябва да гледат себе си и чак след това да решават проблемите на други държави, личи разбиране, но не и заинтересованост. В полемиката се включи и президентът на Европейската централна банка Жан-Клод Трише. Той беше категоричен, че най-силните икономики в света не се опитват умишлено да занижат курсовете на валутите си.

11.125

Dow Jones

0.72

USD/EUR

11.01.2010

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

Като едно време

Централната банка на САЩ предприема за втори път подобни действия от края на Втората световна война насам. За последно толкова големи суми бяха отпуснати в началото на 2009 г. след краха на финансовите

Влияние върху валутния борд в България няма да има

Решението на Фед да налее допълнително 600 милиарда в икономиката доведе до сериозен спад при щатската валута. Тя загуби сериозни позиции спрямо останалите основни валути. Всъщност един такъв сценарий е напълно логичен с оглед на различията във водената от Федералния резерв и другите водещи централни банки парична политика. Освен това осигуряването на още стимули говори за нестабилното състояние, в което се намират САЩ, след като безработицата е в близост до рекордните ѝ за последните 30 години върхове. За влиянието на тези мерки върху икономиката на САЩ еднозначен отговор не може да бъде даден. Историята през послед-

Георги Иванов,
"БенчМарк"

„**Реалните последици от отпускането на милиардите ще се наблюдават най-рано след две години**“

ните 2 години показва, че дори безпрецедентните мерки от страна на Фед все още не успяват да дадат желания резултат. Оценка на последните действия на щатската централна банка ще можем да направим едва след поне няколко месеца, когато 600 млрд. USD или част от тях ще успеят

да достигнат до потребителите, оттам да окажат влияние и върху реалната икономика, а не само върху финансовия сектор.

Ефект ще има, разбира се, и върху еврозоната, тъй като нито една икономика не е изолирана от случващото се в глобален план. За страни с валутен борд обаче, каквато е България, последните мерки на Фед няма да окажат никакво конкретно влияние върху стабилността на валутния борд в България. Освен това трябва да имаме предвид, че курсът на лева е фиксиран към еврото, а не към долара, затова не считам, че има реална опасност пред съществуването на паричен съвет в страната.

Действията на Фед са прикрито спасяване на банките

Решението на Федералния резерв да налее близо 1 трлн. USD във финансовата система на САЩ поражда сериозни съмнения относно истинските причини за това решение. Търговските банки и в момента държат около 1 трлн. USD по сметките си в централната банка, вместо да кредитират икономиката. Сходна е сумата, която големите американски корпорации държат във високоликвидни инструменти, не желайки да инвестират тези средства.

На този фон наливането на още 1 трлн. USD изглежда доста необосновано и едва ли ще има значим, още по-малко траен ефект

Христо Владимиров,
Ту Би Ай

„**Търговските банки и в момента държат около 1 трлн. USD по сметките си в централната банка**“

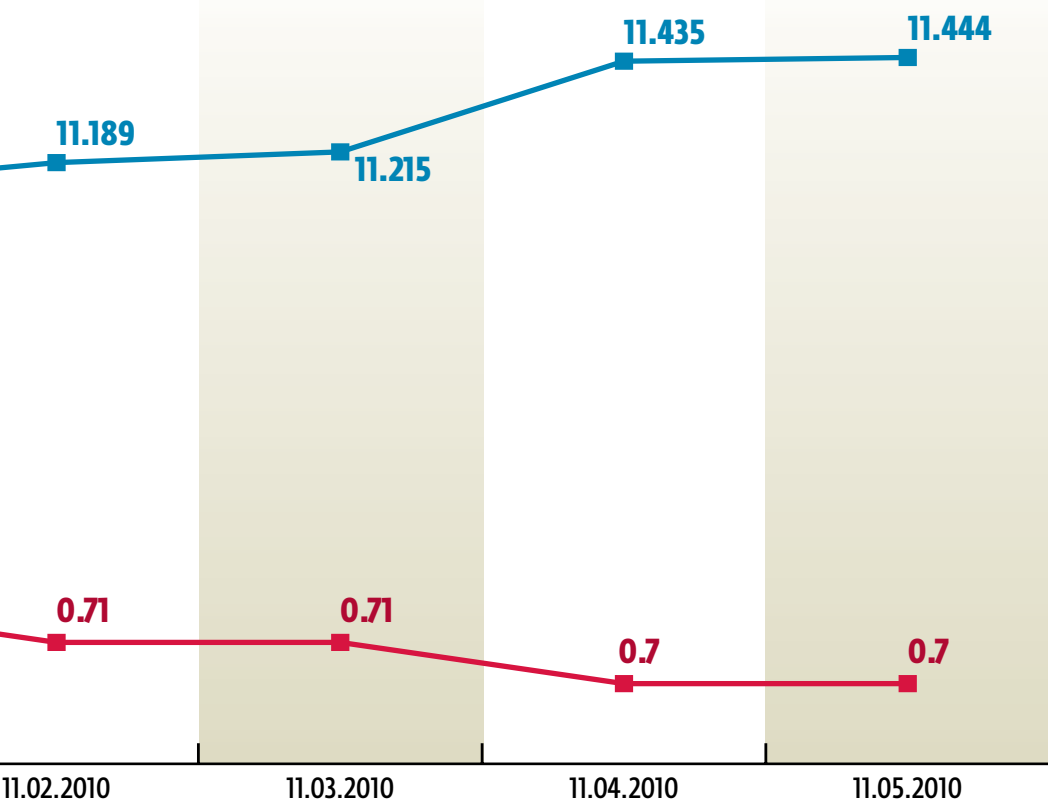
върху икономиката, тъй като проблемите на САЩ очевидно не са ликвидни. Със сигурност обаче тази схема работи отлично за рекапитализирането на големите американски банки, които предпочитат да заемат средства при нищожни лихви от Фед и да ги инвестират в държавни

облигации, печелейки от лихвения спред и капиталовата печалба, която отново Фед им осигурява чрез изкупуването на същите облигации на повишени цени. На практика това представлява безрискова и солидна печалба за банките, поради което редица анализатори основателно определят схемата като неявно/прикрито спасяване на банките от Уолстрийт, отново за сметка на данъкоплатците.

Как това ще се отрази на долара отгук нататък обаче, няма еднозначен отговор. Нищо чудно в близко бъдеще тенденцията на обезценяване на долара да се обърне точно когато почти никой не го очаква.

УПЛАШИ СВЕТА

победа във "валутната война" - по-се оказа добро за американската глобалната

гиганти Lehman Brothers, Fannie Mae и Freddie Mac. Тогава Фед наля близо 1.7 трлн. USD в щатската икономика, за да избегне пълен крах на финансовата система. Доколкото имаха ефект тези действия, той беше положителен единствено за американските банки. Финансовите институции успяха да се спасят от банкрут, но не започнаха отново да отпускат изгодни кредити на хората и фирмите. Според анализатори това е опорочило основната идея на спасителните мерки.

Още тогава обаче реакцията дори на обикновените хора беше негативна. За американците парите, с които се спасяват "алчните банки", са безвъзвратно загубени. Те не видяха и пряк ефект от това за себе си и бизнеса си. Редовите американци решиха да изкажат недоволството си. Доказателство за това е добилото популярност движение "Чаена партия" (Tea Party movement). То събра крайно десните консерватори от Републиканската партия, които смятат, че тяхната партия не се противопоставя достатъчно на държавните разходи и държавната намеса в икономиката. Успехът им на вътрешните избори в Републиканската партия в средата на септември не изненада никого.

Пътят до печатането

В момента ситуацията отново изглежда същата с изключение, че засегнати са не банките, а цялата държава. Това не оставя друг избор на президента Барак Обама и неговия кабинет, освен да печатат пари, без да се съобразяват с тър-

Мнения

„ Действията на Фед показват загриженост за икономиката на САЩ, но не мога да кажа категорично какви ще бъдат последиците от тях

Оливие Блан,
главен икономист в
Международния валутен фонд

„ Проблемът на САЩ не е в липсата на достатъчна ликвидност. Те вече са налели достатъчно и всичко друго е излишно

Волфганг Шойбле,
финансов министър на Германия

„ Стимулирането на икономиката чрез усилване на инфлацията е илюзия и аз мислех, че ние сме научили този урок

Пол Волкър,
бивш централен банкер на САЩ

говските си партньори и дори с желанието на хората. С безработица около 10%, бюджетен дефицит от 1.3 трлн. USD, външен дълг, надвишаващ 13 млрд. USD, и почти никаква инфлация като че ли тези действия са най-правилното нещо. Печатането на долари обаче е нож с две остриета. От една страна, мерките, предприети от Фед, вероятно ще успеят да понижат още лихвите по дългосрочните кредити и ще върнат отчасти позагубеното доверие на инвеститорите. Те обаче не пропускат да отбележат, че такъв сценарий е възможен, ако повече държави поемат по този път. Засега обаче консервативна Европа не иска да прибягва до такива действия и залага на свиването на разходите. Лидерите на големите европейски икономики осъзнават, че голямата парична маса може да доведе до не-

контролируема инфлация, която е още по-страшна от дефлацията.

В очакване на ефекта

За икономистите и анализаторите ситуацията създава повече проблеми, отколкото решава. Бившият директор на Фед и настоящ икономически съветник на Барак Обама Пол Волкър също остро разкритикува взетите мерки. Той открито заяви, че всичко, което ще бъде постигнато, е висока инфлация и нищо друго. А извън границите на Съединените щати взетите мерки донесоха страх и гняв - износът на останалите големи ще стане по-слабоконкурентен, а мотивите за антиамерикански настроения станаха с един повече.

► За предложението на шефа на Световната банка Робърт Зелик златото да играе ролята на стабилизатор на валутите четете на стр. 19

Борсите в САЩ извлякоха максимум от решението на Фед

Решението на Фед да налее още ликвидност в щатската икономика върна американските индекси на нивата преди фалита на Lehman Brothers. Положителната тенденция се запази и през трите сесии след обявяването на решението. Освен капиталовите пазари голяма полза от слабия долар извлякоха както нефтът, така и металите.

► Слабият долар върна интереса на анализаторите към капиталовите и стоковите пазари

СНИМКА BLOOMBERG

Злато

В петък цената на златото за първи път премина границата от 1400 USD/тр. у., докато доларът тогава се търгуваше над 1.42 EUR/USD. При тези стойности кросът на двете валути се намираще преди десет месеца. Впоследствие обаче добрите данни за заетостта в извънстопанския сектор в САЩ оскъпиха долара и в крайна сметка той остана на ниво около 1.41 EUR/USD.

Слабият долар се отразява изключително благоприятно и върху цената на петрола. Така черно-

то злато се изкачи над 87 USD/б, добавяйки 2 USD към стойността си в петък. Това е най-доброто представяне, което нефтът е правил през последните две години.

Капиталови пазари

Най-голяма полза обаче извлякоха капиталовите пазари. Слабата валута вдигна акциите на компаниите износители и това

покачи индексите с повече от 3% за три дни. Така индустриалният Dow Jones се качи над 11 400 пункта, добавяйки над 200 USD в рамките на една сесия. Широкият S&P 500 също не остана безразличен към борсовата активност. В последния ден на миналата седмица той се покачи над психологическата граница от 1220 пункта и затвори при 1226 пункта. □

200
КРЕЩЯЩИ
ОТСТЪПКИ

ДО 26% ЗА АВТОМОБИЛИ НА СКЛАД

3008	НА ЦЕНИ ОТ	5008	НА ЦЕНИ ОТ	4007	НА ЦЕНИ ОТ
	35 244		38 349		42 126
	лева с ДДС с ABS, ESP, климатик, радио CD/MP3 с 6 тонколони		лева с ДДС с ABS, ESP, климатроник, радио CD/MP3 с 6 тонколони		лева с ДДС с ABS, ESP, климатроник, радио CD/MP3 с 6 тонколони

Моделите имат бизнес версии с възможност за данъчен кредит.

ИЗБЕРЕТЕ ВАШИЯ АВТОМОБИЛ НА SALE.PEUGEOT.BG

www.peugeot.bg

Запазете хладнокръвие!
Новите ни предложения може да ви шокират.
Вземете най-доброто от света на Peugeot с отстъпка до 26%.
Побързайте, първите ще имат най-голям избор!

София Франс Ауто
Бургас 056/860 111 Варна 052/554 111 В. Търново 062/600 746, 601 310 Добрич 058/690 138 Карлово 0335/94 209 Кюстендил 078/552 452
Монтана 096/300 013 Пазарджик 034/442 499 Плевен 064/833 128 Пловдив 032/908 000 Разград 084/630 033 Русе 082/827 231
Сандански 0746/31 911 Севлиево 0675/32 003 Сливен 044/600 106 Смолян 0301/60 963 София Ботевградско шосе 02/8922 131
София Люлин 02/9216 131 София Цариградско шосе 02/9601 131 Ст. Загора 042/670 418 Търговище 0601/67 050 Хасково 038/601 100

Сезонната работа не промени негативния тренд в заетостта

За една година 140 хиляди българи са изгубили работата си

Веднага с отминаване на летното работодателите започнаха да се освобождават от наетите за туристическия сезон работници. Националният статистически институт отчита, че в края на септември броят на наетите на трудово и служебно правоотношение лица е 2.198 млн., т.е. с 30 хиляди по-малко от наетата работна ръка към края на юни. Така заетостта сред наемните работници си върна нивата от пролетта.

Очаква се през октомври този процес на освобождаване на работна ръка да се засече и от Агенцията по заетостта. През септември обявената безработица бе 9.03% при ниво от 9.14% през август.

Сектори

През третото тримесечие на годината най-големи са съкращенията в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” - с 15%, и „Култура, спорт и развлечения” - с 10%, съобщава НСИ. Това са дейностите, пряко свързани с летния туристически сезон. През предходното тримесечие в тях работните места се увеличиха с 37% и достигнаха 116 266 в „Хотелиерство и ресторантьорство” и 30 910 в „Култура, спорт и развлечения”. В края на септември статистиката вече отчита съответно 98 847 и 27 807 наети.

В селското стопанство - другата икономическа дейност, характерна със сезонна заетост, в края на септември все още не се отчита осво-

бождаване на работна ръка след ръста от 13% в края на юни. В отрасъла наетите на трудов договор лица в края на септември са 64.5 хиляди. Леко се увеличават разкритите работни места в преработващата промишленост - с 0.8% повече от края на юни. В момента наетите на трудов договор в преработващата промишленост са 513 952. Това е секторът с най-голям дял работни места - 23.4%.

На второ място е „Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството” - 18.3%. През септември броят на наетите спрямо юни в този сектор намалява с 0.6% и достига 401 648.

На годишна база

За една година броят на наетите лица по трудово и служебно правоотношение са намалели със 140 хил., съобщава още НСИ. В края на септември тази година те са с 6% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година. Строителството продължава да е секторът с най-много съкращения на персонал. За една година от този сектор са освободени 32 хил. души. В търговията са съкратени 30 хил. работни места, а в преработващата промишленост - 29 хиляди. В процентно изражение намалението е най-голямо в икономическите дейности „Строителство” - с 18.0%, и „Хотелиерство и ресторантьорство” - с 12.2%.

Мила Кисьова

30

► хиляди повече безработни регистрира статистиката към края на септември в сравнение с края на юни

140

► хил. повече безработни има в края на септември 2010 г. в сравнение със септември миналата година

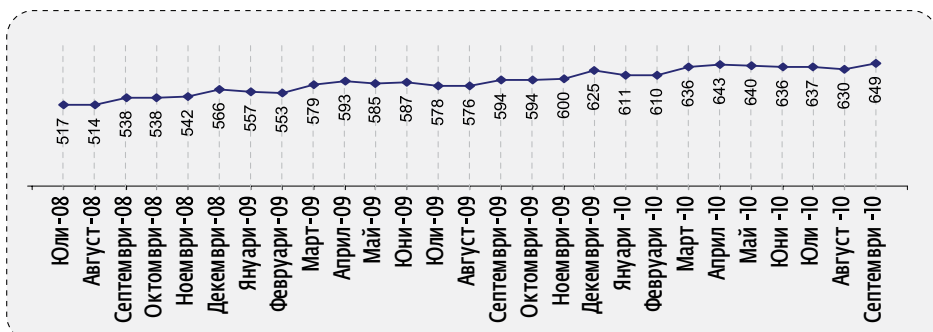
► Очаква се през октомври този процес на освобождаване на работна ръка да се засече и от Агенцията по заетостта и да покаже увеличаване на безработицата

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Средната заплата в частния сектор е нараснала с 11.8% за година

Средна работна заплата за страната общо за страната по месеци

Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива

1294 1377

Финанси и застрахователни дейности

1191 1294

Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения

952 1283

Хотелиерство и ресторантьорство

382 422

Административни и спомагателни дейности

433 441

Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети

460 491

■ III тримесечие 2010

■ III тримесечие 2009

Енергетиката, финансовите услуги и далекосъобщенията продължават да са най-високоплатените отрасли

С 11.8% до 605 лв. е нараснала средната работна заплата в частния сектор през третото тримесечие на годината в сравнение със същия период преди година. В публичния сектор увеличението е с 4.7% до 731 лв.

Този ръст идва не толкова от реално увеличени месечни възнаграждения, колкото от съкращения на нископлатени работници. По време на криза работодателите се освобождават първо от неквалифицирана работна ръка, което

вдига нивото на средната работна заплата в съответното предприятие. Увеличаване на средното възнаграждение се наблюдава във всички сектори на икономиката.

Трето тримесечие

През третото тримесечие обаче НСИ отчита спад от 0.3% на средната месечна работна заплата до 638 лв. спрямо предходното тримесечие. С най-чувствителен спад във възнагражденията са финансовите и застрахователните дейности - с 8.7%, и операциите с недвижими имоти - с 3.4%.

В същото време средната работна заплата в селското стопанство се е увеличила със 7.8%, а в транспорта и съобщения-

та - с 4.2%.

Най-голям обаче е ръстът в секторите „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” - с 34.8%, и „Професионални дейности и научни изследвания” - с 18.8%.

Горе и долу

Енергетиката, финансовите и застрахователните дейности и далекосъобщенията продължават да бъдат секторите с най-високи средни заплати в България.

Най-нископлатени са наетите в хотелиерството и ресторантьорството - 422 лева; административните дейности - 441 лева и търговията - 491 лева.

Мила Кисьова

Борисов: Разпределението в АЕЦ „Белене“ трябва да е ясно до идването на Путин

Борисов даде ултиматум на Сърбия и Хърватия да отговорят до края на седмицата дали ще се включат в изграждането на централата

Посещението на руския премиер Владимир Путин в България очевидно ще е решаващо и за съдбата на втората атомна централа АЕЦ „Белене“. При посещението си в Букурещ в понеделник премиерът Бойко Борисов обяви, че до събота трябва да е ясно „квотното разпределение“ за участието в проекта и даде ултиматум на Сърбия и Хърватия да вземат решение дали ще се включат, предаде БНР. В същото време обаче ключовият участник, а именно стратегическият инвеститор в централата, още не е известен, въпреки че преди дни Борисов обяви, че е намерил такава европейска компания.

Искания и ултиматуми

Предварителните разговори с Белград и Загреб са за участие от порядъка на 1.5 до 2%. По-сериозна готовност за включване в проекта досега е показала

2

▶ процента е вероятният дял, с който Сърбия и Хърватия могат да се включат в АЕЦ „Белене“

Сърбия, която за целта преговаря с китайската банка за развитие.

Досега обаче няма официално потвърждение за участието на двете държави. Според изявлението на Борисов, ако смятат наистина да се включат, те трябва да го заявят официално до края на работната седмица. На 13 ноември в София пристига руският премиер Владимир Путин, като една от темите ще е АЕЦ „Белене“.

България ще настоява Русия да даде твърда цена за централата. Подписаното споразумение между НЕК и „Атомстройекспорт“ е на стойност 4 млрд. EUR, но според последни изказвания на представители на правителството оскъпяването ще доведе до цена от 8-9 млрд. EUR.

Квоти, но без „мистериозния“ инвеститор

На заседанието на правителството на 3 ноември Борисов обяви, че заедно с енергийния министър Трайчо Трайков се подготвя списък с искания към руската страна. На него премиерът съобщи още, че има изпратени официални покани до президента на Сърбия Борис Тадич и до премиера на Хърватия Ядранка Косор. Независимо от отговорите на двете държави обаче все още публично не е обявено намерен ли е европейски стратегически инвеститор или не.

Малко след посещението си в германската провинция Бавария Борисов обяви, че „АЕЦ „Белене“

▶ Енергийните проекти ще са основната тема при посещението на Владимир Путин в България. Ще бъде подписано и споразумението за съвместна компания за „Южен поток“

СНИМКА BLOOMBERG

ще го има“, защото е намерен стратегически инвеститор, който ще бъде обявен до дни.

Впоследствие енергийният министър Трайчо Трайков обяви, че няма мистериозен стратегически инвеститор, и върна въпроса в мъглявото опередение от последните месеци, че „интерес има“.

Филипа Рагунова

И още преди посещението Възможно решение за „Бургас - Александрополис“

▶ Висшият експертен екологичен съвет към Министерството на околната среда и водите ще разглежда днес екоо-

ценката на проекта за петролопровода „Бургас-Александрополис“, съобщи Mediapool. Възможните решения са отхвърляне на проекта или одобряването му, което и би трябвало окончателно да реши въпроса с участието на България в проекта.

▶ Според информацията на Mediapool забележките на

специалистите от МОСВ действително са много, но не е изключено проектът да мине, като ВЕЕС, в който влизат и независими експерти, поискано изрично отразяване на забележките му. Ако проектът бъде одобрен, макар и със забележки, предстои оценката да бъде съгласувана с гръцката страна.

Застрахователи във Варна са укрили доходи за над 400 хил. лв.

Досега на 95 от тях са съставени актове за нарушение и те ще бъдат глобени

128 лица от Варна, които са получавали комисиони или доходи по граждански договори със застрахователи, не са подали годишни данъчни декларации, с което са укрили доходи в размер на 436 917 лв., съобщиха от териториалното отделение на Националната агенция за приходите. Най-голямата недекларирана сума е в размер на 39 000 лв.

Наказанията

До края на октомври инспекторите от НАП-Варна са открили и съставили на 95 от тях актове за установяване на административно нарушение. На

39

▶ хил. лв. е размерът на най-голямата недекларирана сума от застраховател

всички застрахователни агенти, които не са спазили данъчните правила, ще бъдат налагани максималните санкции за укриване на доходи - 500 лв. за неподадена първа данъчна декларация и 1000 лв. за всяка следваща. Така санкцията за некоректните застрахователи може да достигне до 4500 лв., обясниха от Националната агенция за приходите.

Акцизи

„Искам да напомня, че изпълнителният директор на НАП Красимир Стефа-

нов даде възможност на застрахователните агенти до края на 2009 г. да декларират своите доходи и да внесат доброволно дължимите данъци за последните 5 години, като им бъде наложена минимална глоба. Тези лица, които не се възползваха от предоставената им възможност, ще платят всички укривани данъци, включително с дължимите лихви, а също така ще им бъдат наложени и максималните санкции“, заяви териториалният директор Светлана Петков.

След изтичането на крайния срок данъчните започнаха проверки на застрахователите. През октомври от приходната агенция съобщиха, че в резултат на проверките застрахователите в цялата страна са декларирали 1.8 млн. лв. допълнително. **П**

Пари

Вестник „Пари“ търси:

- **Икономически редактор**
- **Икономически репортер**

Ако проявявате интерес, моля, изпратете автобиография и кратко мотивационно писмо (не по-дълго от 1/2 страница).

За контакти job@pari.bg

КЗК реши в полза на БДЖ спора за ваучерите със „Содексо“

Компанията за ваучери все още не е обявила дали ще обжалва решенията на антимонополния орган пред Върховния съд

Комисията за защита на конкуренцията отхвърли жалбите на оператора за ваучери за храна „Содексо Пас България“ ЕООД срещу дъщерните дружества на БДЖ за пътнически и за товарни превози. Така антимонополният орган остави без уважение обжалванията на обществените поръчки за отпечатване и доставка на ваучери за храна. От „Содексо“ все още не са решили дали ще обжалват пред ВАС решенията на КЗК. Сроктът за това е 14-дневен, а решенията на комисията са взети в четвъртък, 4 ноември. Третата жалба, подадена от „Содексо“ и още няколко оператора на ваучери за храна, с която се обжалваше третата процедура за доставка на ваучери, обявена от „БДЖ - Тягов подвижен състав (Локомотиви)“, не беше разглеждана поради липса на основание.

Случката

Жалбите на „Содексо“ в КЗК са заради обявяването на три обществени поръчки за доставка на ваучери от дъщерни дружества на БДЖ. В същото време компанията има сключено четиригодишно рамково споразумение за същата дейност. След изтичането на първия едногодишен договор обаче той не е подновен, а вместо това са обявени нови, т. нар. малки

поръчки. Според „Содексо“ така компанията заобикаля Закона за обществените поръчки.

Субектът бил различен

Основният мотив в двете разгледани жалби на „Содексо“ срещу поръчките за доставка на ваучери за работещите в пътническите и товарните превози е, че предметът на поръчките е еднакъв със спечелена от тях процедура, възложена по-рано от БДЖ ЕАД. От КЗК смятат, че с обявените нови поръчки от ръководителите на „БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД и на „БДЖ - Товарни превози“ ЕООД не заобикалят закона. Причината - дъщерните дружества са самостоятелни възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки. Това е и мнението на ръководството на БДЖ, изпратено до в. „Пари“. Освен това изборът на изпълнител на „Содексо“ и на „Чек Дежене България“ за отпечатване и доставка на ваучери за храна е обжалван през КЗК, като комисията е постановила, че изборът е незаконосъобразен. Решението ѝ е потвърдено от Върховния административен съд, съобщиха от комисията и от БДЖ.

Рамковото споразумение на „Содексо“ с БДЖ е за доставка на ваучери за 6198 души персонал, а работещите в „БДЖ - Пътнически превози“ са само 551, тоест обемът на поръчките не съвпада, обяви КЗК. При другото споразумение пък броят на хората съвпадал, но не и периодът на доставките.

► В момента БДЖ плаща на ръка пари за храна на работниците си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Липсу

Липсу

Според управителя на „Содексо“ Жан Истас обаче в

решенията си КЗК не разглежда друго възражение на компанията - дали поисканата отстъпка от цената на ваучерите за работещите в пътническите превози е законна. Според жалбоподателя искането на отстъпка противоречи на специална наредба, според която ваучерите се предоставят от

доставчиците на работодателите след плащане на номиналната стойност на ваучерите и на разходите за отпечатването им.

От БДЖ ЕАД обаче твърдят, че тяхната дирекция „Маркетинг и продажби“ е разгледала над 40 рамкови споразумения. Във всички, които са продължени,

намалението в договорената цена е между 20 и 40%. Другите били прекратени, защото оцелявали дружеството.

В следващите дни компанията за ваучери ще реши дали да обжалва решенията на КЗК пред Върховния административен съд.

Красимира Янева

Унгария подкрепя България за изравняване на земеделските субсидии

В Европарламента се очертава сблъсък между стари и нови страни членки за размера на директните плащания в земеделието

Унгария ще подкрепи България в Европарламента в искането за изравняване на земеделските субсидии между старите и новите страни членки на ЕС. Това съобщи евродепутатът Мария Неделчева, която е български член на Комисията по земеделие и развитие на селските райони в ЕП. Неделчева и нейни колеги от комисията бяха на посещение в Унгария, която ще поеме председателството на ЕС следващата година. „Тази подкрепа е ключова, тъй като скоро ще започнат официалните комуникации по определянето на новата общоевропейска земеделска политика за периода 2013-2020 г., и от голямо

► Подкрепата на Унгария за субсидиите е стратегическа, защото тя е следващият ротационен председател на ЕС

СНИМКА BLOOMBERG

значение по-новите членки да бъдем единни в исканията си, за да постигнем успех“, каза Неделчева.

Несправедлива схема

В момента схемата на субсидиране действа на принципа на историческия подход, при който новите страни членки получават

по-ниски субсидии от старите, а изравняването се случва постепенно в годините. Последно присъединените членки - България и Румъния, са най-ощетени от този модел, тъй като сега земеделците в двете страни получават едва 40% от размера на субсидията, а достигане на пълния

размер е заложено едва за 2016 г. Страните от Югоизточна Европа, приети при предходната вълна, също не са достигнали цялостен размер и повечето от тях имат интерес да подкрепят искането за изравняване.

Според Неделчева историческият модел е несправедлив и не е подплатен с

достатъчно аргументи. За изравняване на субсидиите настояват и българските земеделци. Според тях това е жизненоважно и за оцеляването на отрасъла, и за създаването на конкурентоспособно земеделско производство. Искането има подкрепата и на Министерството на земеделието и храните.

Съпротивата на старите членки

Въпросът със земеделските субсидии е актуален към момента, тъй като към средата на месеца ще започнат официалните комуникации по темата, а през лятото на 2011 г. ще бъдат представени и законодателните инициативи по новата общоевропейска земеделска политика. Искането на новите членки обаче среща сериозна съпротива от страна на големите производители като Испания и Португалия. „Те не само че не подкрепят изравняването на директните пла-

щания, но и настояват то да се случи още по-далеч във времето - преди 2020 г.“, разказа Мария Неделчева. По думите ѝ не можем да разчитаме и на подкрепата на страни като Германия и Франция, чиято идея пък е размерът на субсидиите да бъде пропорционален на размера на сумата, която всяка държава внася в общия евробюджет. „Сами се сещате, че при такъв модел тези страни ще взимат най-големи субсидии. Изключително важно е да сме консолидирани и да противодействаме. Затова и тази подкрепа на Унгария е много позитивен сигнал“, каза още Неделчева.

Евродепутатът планира и писмена инициатива по подкрепата на изравняването. „Ако в близките четири месеца успеем да получим подплатите на повече от половината депутати, тогава искането няма как да не бъде отразено в законодателната инициатива“, съобщи тя.

Ани Когжаванова

Финансовото министерство емитира още вътрешен дълг за 25 млн. лв.

10-годишните държавни ценни книжа са с годишна лихва от 5.81%

Финансовото министерство емитира държавни ценни книжа със срок 10 години и 6 месеца за 25 млн. лв. Годишната лихва на книгата е 5.81%, което е най-ниската цена на доходност за емисията от всички проведени за нея аукциони от началото на годината насам. На проведените през юни и юли т.г. аукциони доходността бе съответно 6.15 и 6.10%, а през януари 2010 г. нейната стойност беше 6.37 на сто, припомнят от министерството. По данни на министерството по-ниската лихва се дължи на намаляването на рисковата оценка за страната.

По-малко задлъжнялост

За разлика от предишни аукциони, при които министерството продаваше в пъти повече държавни облигации от обявената емисия, този път са продадени книжа само на стойност 25 млн. лв. По време на търга обаче е имало заявен интерес за 162.4

млн. лв., като търсенето е превишило предлаганото количество над 6 пъти. Останалите поръчки над обявената според емисионния календар обаче са отказани. Причината за това е, че министерството вече е на мнение, че няма нужда да влиза в допълнителна задлъжнялост, обясниха от финансовото министерство. Според календара на ведомството за декември са предвидени още три емисии със срочност от една, 2.5 и 3.5 години на обща стойност 94 млн. лв.

Рисковете

Икономистите са против емитирането на повече вътрешен дълг от необходимото и предупреждават, че това може да вкара държавата в спирала на задлъжнялост. Един от обектите на критиката е високият лихвен процент, който води до сериозни държавни разходи. Причината е, че в структурата на държавния дълг преобладават дългосрочните държавни ценни книжа, които са и с по-висока лихва, а тази година бяха емитирани дългосрочни облигации за пръв път от години насам.

В същото време банките

► Икономистите са против емитирането на повече вътрешен дълг от необходимото и предупреждават, че това може да вкара държавата в спирала на задлъжнялост

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

имат интерес да изкупуват държавен дълг на висока цена, като това пък

им помага да ограничават кредитирането. Според изследване на Industry Watch

към септември за година нетният държавен дълг е нараснал от 1.5 до 3.5 млрд.

лв., или от 2.3 до 5.2% от БВП.

Филупа Рагунова

500 хил. лв. струва представянето на българския туристически бизнес в Лондон

Тази година щандът е по-голям, но плащаме по-малко, казват от икономическото министерство

Около 0.5 млн. лв. ще струва на държавата представянето на България на световното туристическо изложение World Travel Market (WTM), което започна вчера в Лондон и ще продължи до 11 ноември. Рекламният щанд на страната е с площ от 292 кв. м, като на него са представени 23 туристически фирми и общински администрации (вж. карето).

„Тази година България се представя на площ, която е по-голяма с 40 кв. м, а освен това сме и на по-предна позиция - на самия вход на сектор „Европа“. В същото време общата сума за представянето ни излиза по-ниска, тъй като ще платим с около 150 хил. лв. по-малко на фирмата, която изгражда щанда“, коментира Анелия Генова, директор „Маркетинг, реклама и информация в туризма“ в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Само за наем на изложбената площ България плаща 243 хил.

На изложението Кой участва

► Регион Черноморие

- Община Варна
- „ДМ Травел“ ООД
- „ТА Солвекс“ ЕООД
- „Виктория Тур“ АД
- „Бояна МГ“ ЕООД
- „Академика Сий Палас“ АД

- „Елиттур“ ООД
- „Орманна“ ЕООД
- „Хелиос Хотелс“ ЕАД

► Софийски регион

- ОП „Туристическо обслужване - Столична

община“

- „Алма Тур БГ“ АД
- „БАЛКАНТУРИСТ“ АД
- „Международни пътувания“ ЕООД
- „Филиптур-1“ ООД
- **Рило-Пирински регион**
- „Би Ти Дивелопмент Сервисиз“ ЕАД
- **Културно-познавателен туризъм**
- Община Пловдив
- „Астрал Холдейз“ АД
- „Профи Турс“ ООД
- „Руал Травел“ ООД
- **Регион Стара планина**
- „Пингвин Травел Груп“

лв., а за изграждането на щанда - 217 500 лв. без ДДС, като изпълнител на обществената поръчка е фирма „Арка“.

Бизнесът е говолен

„В момента тека срещите ни с чуждестранни контрагенти и се надявам, че положителните ни очаквания ще се оправдаят“, коментира няколко часа след официалното откриване на изложението Донка Соколова, председател на Българската асоциация на туристическите агенции (БАТА) и собственик на туроператора „ДМ Травъл“. Миналата година фирмите от туристическия бизнес

бяха недоволни, че българският щанд се закрива от плътната стена на турския. В съседство се намираше и щандът на Северен Кипър, който беше спечелил награда за най-добър щанд от ITB Берлин 2009.

Българското участие

Седмица преди старта на борсата зам.-министърът с ресор туризъм Иво Маринов прогнозира, че тази година можем да очакваме около 2% ръст на туристите от Великобритания. Само за зимния сезон очакванията му са за 3% общо увеличение, основно за сметка на повече посещения от Русия.

Над 30 туроператора във Великобритания предлагат България в каталозите си, казва Маринов. По думите му от тази година три нови туроператора са включили страната ни с оферти. Слабата британска лира е основна причина жителите на Острова да предпочитат дестинации, които не са в еврозоната, но липсата на добър on-line достъп и представяне на българския туристически продукт в интернет са причина България да губи част от индивидуалните британски туристи, коментират от МИЕТ.

Тази година на изложението в Лондон България се представя по региони, като фокусът е върху Софийския, Черноморския, Рило-Пиринския и Старопланинския. От Министерството на икономиката, енергетиката и туризма съобщават, че е предвидена анимационна програма, чрез която гостите да се запознаят със занаятите иконопис и дърворезба, представени от художника и скулптор Димитър Стоянов. Тази година има и винен бар със селекция от качествени български вина.

Световно значение

WTM е една от най-голе-

► Компаниите се радват, че тази година буквите на българския щанд са по-големи от тези на турския

СНИМКА МИЕТ

мите борси за професионалисти в туристическата индустрия. През 2009 г. в изложението участваха 5121 изложители от 187 страни, а посетителите бяха над 45 хил.

Изложението е определящо за развитието на туристическия бизнес в България, тъй като посетителите от Великобритания са сред най-големия контингент

както за зимния, така и за предстоящия летен сезон.

Днес по традиция изложението продължава със среща на министрите, организирана от Световната туристическа организация. Предвижда се да бъдат обсъждани бизнес моделите в туризма и възможностите за изграждане на по-силна туристическа индустрия.

Дарина Черкезова

Берлин предлага черен списък на недостатъчно сигурните летища

Пет идеи за общи мерки в Европейския съюз представи германският вътрешен министър

Изготвянето на черен списък на летищата, които не прилагат необходимите мерки за сигурност, е едно от предложенията за повишаване на сигурността на въздушните товари. Това стана ясно на проведената вчера среща на министрите на вътрешните работи от Европейския съюз. Пет предложения за подобряване на сигурността бяха направени от германския вътрешен министър Томас де Мезиер.

Идеята за общи мерки в Европа се появи, след като поредица от пратки с бомби бяха засечени на път от Йемен и Гърция през последните десетина дни. В резултат на това Германия, Франция, Великобритания, Белгия и Холандия едностранно спряха въздушните товари от Йемен, а Берлин забрани и въздушните полети, пристигащи от арабската държава.

Координация и контрол

Освен изготвянето на списък на страните, от които

въздушните пратки не са безопасни, сред идеите е и подобряване на сигурността на такива летища. В момента в ЕС има списък на опасните авиокомпании, който беше въведен през 2006 г. Понастоящем той включва 278 превозвача от 17 държави (основно от Африка и Азия), но редовно се осъвременява.

Де Мезиер предлага още държавите да координират решенията си за забрана на товарите от чужбина, да се затегне контролът на съмнителни пакети и да се уточнят задълженията на превозвачите и властите в страните. Като съмнителни пакети той определя например "технически материали от Йемен с получател еврейски организации в Европа или САЩ".

Премерена реакция

Идеите на германския министър бяха подкрепени от колегите му от Белгия и Испания. Еврокомисарят по транспорта Сийм Калас обаче предупреди да не се прекалява с ограниченията. "Борбата с тероризма е вечна и авиацията остава най-чувствителната мишена за такива атаки, но паниката не е решение", каза той. По думите му реакцията трябва да е премерена и

► Германският вътрешен министър Томас де Мезиер настоява работна група да обсъди предложенията и да представи доклад за сигурността на въздушните товари до края на годината

СНИМКИ REUTERS

адекватна. Според Де Мезиер трябва да се назначи работна група на високо равнище, която да обсъди предложенията и да изготви доклад по проблема до края на годината. Наскоро от Брюксел дойдоха сигнали, че е възможно въпросът да бъде обсъден на пред-

стоящата на 2 декември среща на транспортните министри на ЕС.

Нови въпроси

В момента мерките за сигурност на товарите в ЕС се основават на принципа за проверка на произхода или сканиране на самите прат-

ки. За първи път системата беше въведена през 2003 г., като миналата година бяха включени и допълнителни мерки. Колетите бомби от последните дни обаче повдигат нови въпроси пред сигурността, която след атаките на 11 септември 2001 г. в САЩ беше фокусирана

основно върху пътническите превози. В същото време миналата година са превозени почти 26 млн. т товари в света. По данни на Международната асоциация за въздушен транспорт по въздух се транспортират около 35% от търгованите в света стоки. □

Гръцкото правителство се отказва от предсрочни избори

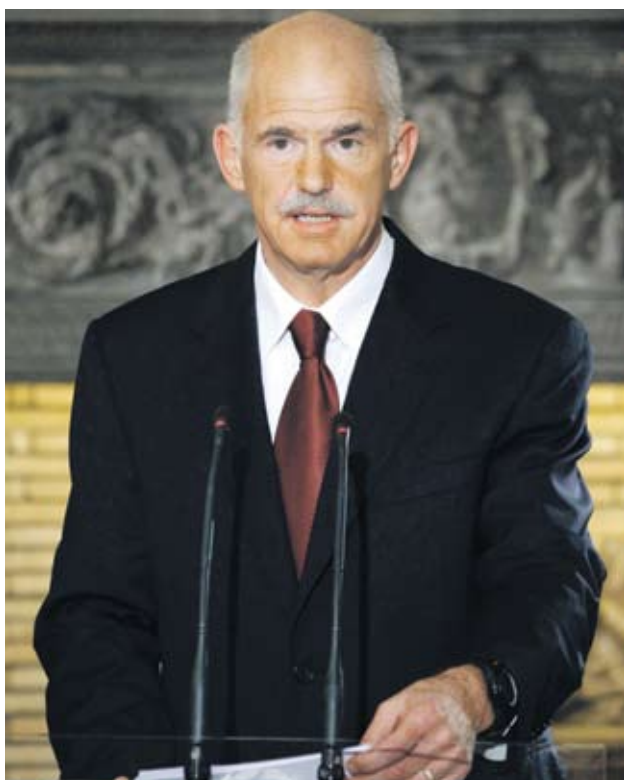
Управляващите обявиха, че са получили подкрепа за антикризисните си мерки

Гръцкото правителство ще продължи да изпълнява планираните мерки за излизане от кризата и няма да обявява предсрочни парламентарни избори. Това заяви министър-председателят Георгиос Папандреу, след като управляващата партия спечели, макар и малка преднина на местните избори в неделя.

"Знаем, че промяната не е лесно нещо, но именно заради промяната гръците ни избраха преди година", каза Папандреу. По думите му резултатите от местните избори потвърждават, че хората искат промяна.

Всички са доволни

Гръцкият премиер беше предупредил, че ако социалистическата партия не получи подкрепа на местния вот, ще обяви предсрочни парламентарни избори. В неделя гръците избраха общо 13 областни управители и 325 кметове. Кандидатите на ПАСОК печелят седем от областите, включително Атина, показват неокончателните резулта-

► Преди година гръците избраха сегашното правителство именно заради промяната, каза министър-председателят Георгиос Папандреу

ти. Социалистите обаче губят значителни позиции в други региони, където консерваторите преодоляха слабо си представяне на парламентарните избори през октомври 2009 г. и получиха повече гласове в неделя.

Ниска активност

Строгите антикризисни мерки обаче обезсърчиха главноподавателите и изборите преминаха при много ниска активност. Почти 40% от хората не пуснаха бюлетини, въпреки че гласуването в Гърция е задължително. □

Германският износ нараства след два месеца на спад

Най-голямата европейска икономика отчете намаляване на промишленото производство

Най-голямата европейска икономика Германия отново отчете ръст на износа през септември след отбелязания спад за тримесечието през двата месеца. Общо с 3% са се увеличили продажбите в чужбина спрямо август, когато беше регистрирано намаление от 0.2%, показват данни на федералната статистическа агенция. В същото време обаче промишленото производство се е свило, което засилва опасенията, че водещата икономика на Стария континент губи инерция.

Баланс

Търговският излишък на страната е нараснал до 16.8 млрд. EUR през септември в сравнение с 9 млрд. EUR през август. Излишъкът по текущата сметка се е увеличил близо тройно спрямо предходния месец, като от 5 млрд. EUR е достигнал 14 млрд. EUR.

На годишна база износът на Германия е отчел ръст от 22.5% през септември.

В еврозоната продажбите са се увеличили с 13.6%, а износът извън ЕС е скочил с 37.7%.

Бизнес ефект

Износът за Китай и други нововъзникващи държави увеличи печалбите на компании като Bayerische Motorenwerke, Daimler и Hugo Boss през третото тримесечие на годината, посочва Bloomberg. Силни резултати бяха отчетени от втория по големина производител на промишлено стъкло в света - германската Linde, която наскоро обяви 50% ръст на печалбата за третото тримесечие заради повишеното търсене.

В същото време обаче забавянето на икономическото възстановяване в света се очаква да се отрази негативно на германската икономика, а по-скъпата европейска валута ще направи износа ѝ по-неконкурентоспособен, прогнозира специалистите.

Производство

Промишленото производство е намаляло през септември, показват публикуваните вчера данни на икономическото министерство. Производството

се е свило с 0.8% спрямо предходния месец, когато беше отчетен ръст от 1.5%. На годишна база производството се е увеличило със 7.9%.

Миналата седмица министертството на икономиката отчете спад на промишлените поръчки с 4% за септември, което се дължи основно на съкращаването на държавните разходи в еврозоната и свитото търсене на инвестиционни стоки.

Прогноза

Германската централната банка прогнозира увеличение на БВП от 3% за 2010 г. благодарение основно на силния ръст от 2.2%, отчетен през второто тримесечие. За последните две тримесечия обаче ръстът ще се забави до около 0.5%, прогнозира наскоро управителят на Bundesbank Аксел Вебер. □

0.8

► процента спад на промишленото производство отчете Германия за септември на месечна база

Позиции

Най-големите у нас - с общ оборот от 13 млрд. EUR

Близо 13.2 млрд. EUR е достигнал оборотът на най-големите компании в България през 2009 г., сочи класацията на Sofase. На българските дружества се падат 2.9%

от общия оборот на големите компании в региона. „Показателен за относителната устойчивост на българския бизнес в най-трудната година от кризата - 2009-а, е увеличеният брой на родните фирми в класацията, каза Камелия Попова, управител на Sofase България.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

18 български компании в Топ 500 за Източна Европа

Горива и енергетика са фаворитите в класацията по оборот на Sofase за 2009 г.

Производството и търговията с горива и енергийните услуги се оказва най-оборотните бизнеси за 2009 г. Това показва класацията Топ 500 за Централна и Източна Европа на дружеството за управление на кредитния риск Sofase. Тя е базирана на годишните обороти на дружествата.

Нови играчи

Три са новите български компании в класацията. Това са „Нафтекс Петрол“, „EVN България Електроснабдяване“ и „Е.ОН България продажби“. Двете електроразпределителни дружества са съответно на 441-во и 416-о място. На 234-та позиция в същата класация е „ЧЕЗ Електро България“ с годишен оборот от над 590 млн. EUR, а далеч пред нея - в първата стотица, се класира държавната НЕК с приходи от над 1.44 млрд. EUR.

Българските дружества в класацията на Sofase тази година са 18 - с две повече спрямо предходния период. Най-предни позиции сред тях традиционно държи „Лукойл Нефтохим Бургас“. През 2009 г. собственикът на петролната рафинерия е отчел спад на оборота си, но размерът му - над 2.13 млрд. EUR, все още го прави най-голямото дружество в България. След „Лукойл Нефтохим

Бургас“ се нарежда „Лукойл България“ с годишен оборот от над 1.6 млрд. EUR. „Нафтекс Петрол“, който е сред най-големите доставчици на течни горива на едро у нас, е на 328-а позиция в класацията, точно 60 места след компанията майка „Петрол“ АД.

Преработка

Сред играчите в класацията на Sofase се откроява и „Аурубис България“ - собственик на медодобивния завод в Пирдоп. Дружеството също отбелязва спад на оборота си през 2009 г., но той остава над 1.2 млрд. EUR и го класира сред компанията в челната стотица. Тази година компанията приключи и мащабна инвестиция у нас, като вложи над 30 млн. лв. в разширяването на обогатителната си фабрика в Пирдоп (виж стр. 14). Това няма ефект върху показателите на „Аурубис“ за 2009 г., но със сигурност ще повлияе върху класирането на компанията през следващите години. За разлика от медодобивното дружество мястото си сред лидерите през 2009 г. изгуби „Стомана индъстри“. Компанията пострада най-вече от свитото потребление на стомана и спада на цените в световен план, които доведоха до спад на производството на металургичните предприятия у нас с около 30% през

► Дружествата от групата на „Лукойл“ традиционно водят класацията за България

2009 г. Ръководството на дружеството обаче предприе антикризисни мерки, като се ориентира към отрасли извън пострадалото от кризата строителство и вложи средства в намаляване на логистичните си разходи чрез покупката на пристанището на „Свилоза“ в Свищов.

Според зам.-председателя на Българската стопанска камара Камен Колев именно конюнктурата на

международните пазари е определяща за резултатите на големите преработвателни предприятия. „Цените на суровини като желязото и медта може да отбележат резки колебания само в рамките на година - две. За такъв период например медта достигна 8500 USD/тон, впоследствие се срива до 3400 USD/тон и пак се върна на 8000 USD/тон“, посочи той. Според икономиста чес-

то пъти такива колебания в цените, а не промяна в обема производство на отделно дружество, стоят в основата на значителен спад или увеличение на оборота му. Камен Колев коментира като логично и излизането напред в класацията на дружества, които произвеждат и търгуват с горива. „Това е основен ресурс, търговията с който логично запазва оборотите си дори по време на криза.

В общи линии от горива и ютилити услуги хората се лишават последно“, посочи той. Това, според Колев, е и причината тези компании да излизат напред в класацията по време на криза, когато повечето дружества от останалите сектори на икономиката губят пазарни позиции.

Рагостина Маркова

Компаниите в Топ 10 на класацията можете да видите на www.pari.bg

Автомобилният сектор е най-засегнат от кризата

Банки и застрахователи не участват в класацията

Общият оборот за 2009 г. на 500-те най-големи компании в Централна и Източна Европа е намалял на 452.1 млрд. EUR. Според данните на Sofase спадът е с 16.6% спрямо предходната година.

Сектори

Особено силно засегнати са автомобилният сектор с намаление на оборота близо от 39%, както и металната индустрия със спад от 40%. Автомобилните производители като чешката Skoda

Auto и полската Fiat Auto Poland обаче остават в Топ 10 на най-големите компании в региона. За сметка на това транспортът, електроснабдяването и търговията на дребно отбелязват добро представяне.

Държави

Полша има най-силно присъствие с общо 142 фирми в класацията и съответно най-голям общ оборот на компанията - близо 131 млрд. EUR. Изкачване от трето на второ място отбелязва Унгария с 83 компании и 85 млрд. EUR оборот. На трета позиция е Чехия с 69 фирми

и 68 млрд. EUR оборот.

Методи

Класацията Топ 500 на Sofase е съвместен проект на всички филиали на компанията в Централна и Източна Европа. Поддръждането обхваща най-големите фирми в региона и се базира на оборота им през календарната 2009 г. в EUR. От всяка държава са разглеждани само компании с годишен оборот над 120 млн. EUR. Класацията не включва доставчици на финансови услуги като банки, застрахователи, лизингови дружества или борсови посредници.

► Българските дружества в Топ 500

Позиция в Топ 500	Компания	Сектор	Оборот за 2008 г.	Оборот за 2009 г.
35	Лукойл Нефтохим Бургас	Горива	3.51 млрд. EUR	2.13 млрд. EUR
55	Лукойл България	Горива	2.46 млрд. EUR	1.62 млрд. EUR
67	Национална електрическа компания	Енергетика	1.52 млрд. EUR	1.45 млрд. EUR
87	Аурубис България	Металургия	1.31 млрд. EUR	1.22 млрд. EUR
206	ОМВ България	Горива	805.6 млн. EUR	641.9 млн. EUR
216	МобилТел	Телекомуникации	666.7 млн. EUR	614.3 млн. EUR
224	Булгаргаз	Горива	732.7 млн. EUR	604.6 млн. EUR
234	ЧЕЗ Електро България	Енергетика	550.6 млн. EUR	590.2 млн. EUR
268	Петрол	Горива	899.6 млн. EUR	524 млн. EUR
301	Българска телекомуникационна компания	Телекомуникации	504.5 млн. EUR	476.2 млн. EUR
313	Метро Кеш енд Кери България	Търговия на едро	498.8 млн. EUR	463.6 млн. EUR
328	Нафтекс Петрол	Горива	456 млн. EUR	452.2 млн. EUR
330	Космо България Мобайл	Телекомуникации	460 млн. EUR	448.2 млн. EUR
358	АЕЦ Козлодуй	Енергетика	427.2 млн. EUR	423.9 млн. EUR
369	Овергаз	Горива	563.7 млн. EUR	410 млн. EUR
376	К енд К Електроникс	Търговия на дребно	423.9 млн. EUR	399.9 млн. EUR
416	Е.ОН България продажби	Енергетика	349 млн. EUR	367.8 млн. EUR
441	ЕВН България Електроснабдяване	Енергетика	319 млн. EUR	352 млн. EUR

Източник: Sofase

Застраховането се оказа люксова сфера на новия състав на КФН

Окончателната стратегия за всички пазари, които се регулират от Комисията за финансов надзор, ще е готова, след като сгледните точки на бизнес

След като в средата на юли тази година Комисията за финансов надзор (КФН) се сдобри с ново ръководство, регулаторът чрез идеи за законодателни промени и приети предложения се зае да решава най-наболелите проблеми на капиталовия, застрахователния и осигурителния пазар в България. Близко четири месеца след като парламентът каза „да“ на новия състав на КФН, ръководителите на трите надзорни управления започнаха да представят вижданията си за развитие и подобряване на бизнес средата в застраховането, доброволното здравно осигуряване, капиталовия пазар и пенсионното осигуряване.

Картинката сега

Към днешна дата най-активен откъм законодателни промени е Борислав Богоев, ръководител на управление „Застрахователен надзор“. По негова инициатива бяха организирани редица срещи с участниците на пазара, които доведоха до промени в няколко наредби, макар и засега основните от тях да засягат пазара на задължителната застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“.

Първа Димана Ранкова, ръководител на управление „Надзор на инвестиционната дейност“, представи „програмен документ“, който по-късно беше определен от председателя на КФН Стоян Мавродиев като „философски разсъждения“. След като идеите на Димана Ранкова бяха обсъдени с участниците на капиталовия пазар, се появиха „Насоки за развитие на капиталовия пазар в България“, в който бяха очертани основните наболели проблеми за решаване, които целят да събудят от летаргията Българската фондова борса.

След като капиталовият пазар видя идеите на надзора, се появиха и предложения за промени в законодателната рамка за може би най-големия инвеститор на БФБ - пенсионните фондове. Идеите бяха описани от Ангел Джалъзов, зам.-председател на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“.

Документите, които излязоха досега, са проектопрограми и изрично сме подчертали, че са проекти, каза за в. „Пари“ Стоян Мавродиев, председател на КФН. По думите окончателната програма ще включва капиталовия, застрахователния и осигурителния пазар и ще бъде приета от колек-

► Новото ръководство на КФН в състав Борислав Богоев, Антония Гинева, Стоян Мавродиев (председател), Димана Ранкова и Ангел Джалъзов (вата за законодателни промени за пазарите, които регулира

тивния орган.

Важните промени

В застраховането промените вече започнаха, при това без да се е появила програма. Така например компаниите, които предлагат задължителната автомобилна застраховка „Гражданска отговорност“, вече ще трябва да заделят допълнителни резерви заради повишения риск по полицата. Законови инициативи за създаване на единна информационна система, която да позволи управлението на риска, също видяха бял свят.

Дълго и широко коментиранията стратегия за развитие на капиталовия пазар и последно появилата се за осигурителния пазар все още са на етап идея и добри пожелания. Много от идеите в предложенията се одобряват от съответните бизнес организации, някои от тях разделят пазара, има и такива, които не се нравят много на участниците. За да върви фондовата борса нагоре, трябва да създаде

нормативна уредба за клиринга, сетълмента и деривативните пазари, да се облекчат условията за търговите предложения и да се дадат по-широки инвестиционни възможности на фондовете за имоти - това са основните насоки в документа за капиталовия пазар. При пенсионните дружества идеите са за въвеждане на мултифондове, които ще позволят на осигурения сам да избира риска, за „омбудсман за осигурени лица и пенсионери“ и за създаване на гаранционен фонд, който да компенсира осигурения при ниска доходност. В двата документа личат намерения и за намаляване на таксите.

Контра в бюджета

Предложенията за бюджета на надзора обаче изненадаха участниците и на трите пазара, които се регулират от КФН. В проектобюджета се предвижда двойно увеличение на таксите за лиценз, разрешително и общ финансов надзор, като се въвеждат и десетина но-

ви. В петък стана ясно, че Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД) и Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) са изпратили писма в Комисията за финансов

надзор КФН) с искане да се срещнат с ръководството на регулатора и да изложат аргументите си против планираните от надзора увеличения на таксите. „Никой не обича да плаща по-високи такси“, коментира и Орлин

Пенев, председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ). По думите му увеличението ще се поеме от потребителите. „Не съм видял новите предложения и ще коментирам, когато се запозная с тях“, ка-

► Предложения на КФН за промяна на таксите

	За издаване на лицензи и разрешения за дейност,		За общ финансов надзор	
	в хил. лв.		в хил. лв.	
	Сегашна такса	Нова такса	Сегашна	Нова такса
Инвестиционно дружество от затворен тип	3,6	7,2	1,3	2,5
Инвестиционно дружество от отворен тип	4,4	8,8	2,2	4,4
Управляващо дружество	4,3	8,6	2,2	4,3
Инвестиционен посредник	4,3	8,6	2,2	4,3
АДСИЦ	3,6	7,5	-	2,5
Застраховател по живот и злополука	30+2	60+4	10	20
Застраховател по имуществени застраховки	90+3	180+6	40	80
Презастраховател	120+20	240+40	55	110
Взаимозастрахователна кооперация	10+1	20+2	5	10
Застрахователен брокер	5,4	10,8	1	5
Дружество за доброволно здравно осигуряване	30+2	60+4	10	20
Пенсионноосигурително дружество	50	100	10	20
Публично дружество	-	-	0,3	0,8

Обима КФН

Комисията Знеса

От ляво наясно) пое уникатни-

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

за Никола Абаджиев, председател на УС на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО).

Председателят на КФН защита увеличението на таксите с аргумента, че дори и при двойното им повишение те пак ще са в пъти по-ниски от таксите, които плащат компаниите в Европейския съюз. „Българският регулатор има най-ниските такси в Европейския съюз, а това не позволява да има ефективен надзор. Таксите не са актуализирани от 2003 г., т.е. вече седем години няма промяна”, коментира Стоян Мавродиев. Той категорично заяви, че бизнесът няма да бъде затруднен.

В очакване на окончателния документ на КФН за развитието на застрахователния, осигурителния и капиталовия пазар се вижда, че диалогът малко или много куца, а пазарните участници не са съвсем единни в оценките и коментарите си по различните казуси.

Атанас Христов

Най-важните идеи на КФН

Капиталов пазар

- ▶ Облекчаване на условията за търгови предложения
- ▶ Въвеждане на изисквания за по-добро корпоративно управление на гружествата
- ▶ Въвеждане на нови колективни инвестиционни схеми
- ▶ Създаване на нормативна уредба за клиринга, сетълмента и деривативните пазари
- ▶ Нови инвестиционни възможности за АДСИЦ
- ▶ Намалване на разходи за транзакции

Застрахователен надзор

- ▶ Създаване на единна информационна система за оценка, управление и контрол на риска при издаване на задължителните полици (прието)
 - ▶ Застраховките ще се отчитат в КФН до 24 часа от тяхното сключване (прието)
 - ▶ Въвежда се допълнителен резерв по застраховка "Гражданска отговорност" (прието)
 - ▶ Административните разходи по "Гражданска отговорност" да са максимум 20% от цената на полицата (прието)
 - ▶ Изготвяне на методика за извънсъдебно уреждане на неумишлените вреди
 - ▶ Комисионите на брокерите по "Гражданска отговорност" да се изписват на отделен ред в полицата
 - ▶ Забранява се на застрахователите и посредниците да предоставят бонуси, отстъпки, стоки, услуги или облаги
- #### Осигурителен надзор
- ▶ Изискване за по-висок капитал на пенсионните гружества
 - ▶ Създаване на гаранционен фонд
 - ▶ Мултифондове в доброволното, а след това и в задължителното пенсионно осигуряване
 - ▶ Въвеждане на "омбудсман за осигурени лица и пенсионери"
 - ▶ НОИ да не разпределя служебно хората, неизбрали пенсионен фонд
 - ▶ Намалване на таксите
 - ▶ Укрепване на доброто корпоративно управление

Стабилен и ефективен надзор се прави с много пари

Документите, които излязоха досега, са експрограми и изрично сме подчертали, че са проекти. Те бяха изпратени до всички асоциации на капиталовия, застрахователния и осигурителния пазар, защото искаме да чуем и техните виждания. След като получим окончателните решения, ще излезем и с окончателна програма, която ще бъде приета от колективния орган.

В момента искаме да има обратна връзка с трите пазара и да направим максимално добър документ. Разбира се, КФН не е длъжна да се съобразява, но като хора, които искат да чуят и бизнеса, е добре да се запознаем и с техните виждания, като най-добрите идеи ще бъдат разгледани.

С изключение на някои участници на капиталовия пазар не

Стоян Мавродиев,
председател на КФН

„Дори и двойно по-високи, тарифите са огромен компромис, защото осъзнаваме, че сме в криза

съм разбрал някой да се е противопоставил на увеличението на таксите. Застрахователите и пенсионноосигурителните компании не са направили коментар. Коментарите, които изчетох досега, са популистки. Българският регулатор има най-ниските такси в Европейския съюз, а това не позволява ефективен надзор. Таксите не са актуализирани от 2003 г., т.е. вече седем години няма промяна. Нашите такси са в пъти по-ниски, като в повечето държави тези плащания са процент от активите.

Дори и двойно по-високи, тарифите са огромен компромис, защото осъзнаваме, че сме в криза. И въпреки това няма как тези такси да са на нивата от 2003 г. Бизнесът няма да бъде затруднен. Това, че определени хора плачат за таксите,

показва непознаване на материята. Ефективен финансов надзор се прави със скъпи системи, а в това отношение КФН е в XIX век. Всичко това носи проблеми за страната, защото стабилната финансова система трябва да има силен надзор.

Служителите трябва да са добре платени и да се инвестира в обучението и квалификацията им. Това се прави с пари. В частния сектор заплатите са много по-високи, а това създава възможности за корупция или кадрите да бягат там.

Освен това КФН няма система да следи в реално време търговията на борсата и да прилага качествено надзор. Подобни системи струват милиони евро и чрез тях може да се следи за манипулации на пазара и търговия с вътрешна информация.

По-високите такси ще се платят от потребителите

Никой не обича да плаща по-високи такси. Не знам каква е причината за това искане и все още не съм видял каква точно ще е промяната. Ако таксите се повишат сериозно, това ще окаже влияние и върху пазара, защото е все едно да се увеличат данъците.

По-високите такси, които трябва да плащат компаниите, ще бъдат

Орлин Пенев,
председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи

прехвърлени към потребителите. Може да поемат тази тежест, ако имат пари. В цената на всеки продукт обаче се включват административните разходи. Акционерите няма да извадят пари, за да покрият тези такси.

„Ако тарифите се повишат сериозно, това ще окаже влияние и върху пазара, защото е все едно да се увеличат данъците

Пари

В ТЪРСЕНЕ НА ЕНЕРГИЯ КАКВО СПИРА ВЕИ ПРОЕКТТЕ В БЪЛГАРИЯ

18.11. ГРАНД ХОТЕЛ СОФИЯ

- Актуални промени в законовата рамка на ВЕИ
- Управление на проекти и предизвикателства
- Асоцииране и балансиране интересите на бизнеса - дискусия

Спонсори:

Информация за събитието и програмата: 02/ 4395 855 www.pari.bg events@pari.bg

Държавата ще следи за опасни оцветители в напитките

Законови промени изискват на етикетите на безалкохолните напитки да пише дали съставките са рискови за децата

Министерството на здравеопазването ще санкционира производителите на безалкохолни напитки, които използват изкуствени оцветители, а не са посочили, че те са опасни за здравето на децата. Новите изисквания са заложени в промените в наредбата за изискванията към етикетиранието на храните, приети от кабинета през юни тази година.

Проверки

По инициатива на Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки вече са започнали проверки на предприятията в цялата страна. При проверките районните здравни инспекции трябва да установят дали производителите, които използват изкуствени оцветители, са изписали на етикетите си: „Може да има неблагоприятни последици върху дейността и вниманието на децата“. Резултатите ще са ясни до две седмици, но производители от бранша коментираха, че под 30% от компаниите за безалкохолни напитки използват изкуствени оцветители. Част от тях са променили технологията на производство още в средата на годината, когато влязоха в сила промените в наредбата.

Европейска синхронизация

Приетите през юни но-

► Всички, които използват изкуствени оцветители, вече трябва да променят етикетите си

СНИМКА BLOOMBERG

ви текстове целяха да се синхронизира българското законодателство с европейското. Те засягат фирмите, които използват оцветителите сънсет жълто (E 110), хинолиново жълто (E 104), кармоазин (E 122), червен алура (E 129), тартразин (E 102) и понсо 4R (E 124). Производителите, които ги влагат в напитките си, трябва

да променят етикетите си, като посочат, че тези оцветители влияят негативно върху дейността и здравето на децата. Другият вариант за тях е да променят технологията на производство, като започнат да използват естествени оцветители.

Продукцията на компании, които не спазват наредбата, ще бъде изтеглена

на от магазинната мрежа. Според Закона за храните нарушителите подлежат на парична санкция в размер от 250 до 500 лв., а при повторно нарушение от 500 до 1000 лв.

Отзвук

От Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки смятат, че

новият регламент за етикетиранието на храните и безалкохолните напитки гарантира висока защита на потребителските права. Някои производители също са на мнение, че промените ще имат добро въздействие. Според търговския директор на „Бовис“ (компанията производител на соковете ВВВ) Йордан Панайотов

добрите компании ще обърнат производството си към естествените оцветители, защото това са европейските практики. По думите му надписът, който трябва да сложат на етикетите си фирмите, които работят с изкуствени оцветители, ще отблъсне клиентите.

Естествените оцветители обаче се очаква да оскъпят продукцията. „Използването им се отразява на производствените цени“, коментира Йордан Панайотов. Той допълни, че продажните цени на продуктите на „Бовис“ няма да бъдат увеличени, а парите за естествени оцветители ще се компенсират чрез съкращаване на други разходи.

Някои производители са притеснени и за търговския вид на продуктите си. Някои естествени оцветители не придават същия вид на напитките, обясни Владимир Владимиров, управител на „Аспазия“. По думите му дадени продукти стават по-бледи, което смущава клиентите. Той коментира, че след като наредбата е влязла в сила, компанията е преминала изцяло на естествени оцветители.

От „Бовис“ посочиха, че имат само един проблемен продукт, за производството на който се използват изкуствени оцветители.

Рагослава Димитрова

Български фирми търгуват със слюз от охлюви

Лечебните съставки в секретата са 26 пъти по-скъпи от розовото масло

Лечебните съставки от слюзта на охлюви, отгледани в България, са 26 пъти пъти по-скъпи от легендарното българско розово масло. Това съобщава Симона Моллова, главен консултант на Националния охлювден клъстер (НОК), цитирана от БТА.

Безценно

Себестойността на съставките, които се намират в секретата на охлювите, е 130 EUR за грам, посочва Павлина Долашка от Института по органична химия при БАН. Тя ръководи научния екип по изследване свойствата на продуктите от български охлюви, добити в НОК. Към момента максималната цена на българското розово масло на международните пазари е

► 130 EUR на грам струват специалните лечебни съставки в слюзта на охлювите

около 5 хил. EUR/кг, т.е. по 10 лв. за грам. Досега съставките на охлювите са били използвани само в кремове, които лекуват белези от порезни рани и шарки.

Лечение

Антибактериалното действие на секретата на охлювите се тества в болница в София и в Клиника по урология в

Тюбинген, Германия, където се лекуват тумори на пикочните пътища и бъбреците.

Екстракт от месо на охлюви, което е изключително богато на пептиди, се препоръчва за засилване на имунната система, особено за хора, които работят при голямо натоварване, и спортисти, коментира Долашка. □

„Аурубис“ планира да инвестира 190 млн. лв.

Металургичното предприятие иска да увеличи производството си с 25% и да изгради склад в Бургас

Медодобивният завод „Аурубис България“ планира инвестиции в размер на 190 млн. лв. през следващите три години. Това обяви изпълнителният директор на компанията Никола Треан. Около 140 млн. лв. ще бъдат вложени в увеличаване на производителността на предприятието с около 25%, така че инсталираният капацитет да бъде усвоен в максимална степен. Проектът започва още от началото на следващата година. Към момента „Аурубис“ произвежда 300 хил. т аноди, 200 хил. т катоди и 1 млн. т сярна киселина.

Останалата част от общата сума - 50 млн. лв., е предвидена за изграждането на закрит склад на

пристанище Бургас. От компанията се надяват да получат съдействие от държавата, тъй като неяснотите около концесионния режим на морското пристанище саботира инвестиционните им намерения към момента. С реализирането на тези проекти от дружеството планират да увеличат броя на служителите си с още около 250 души.

В бъдеще компанията има намерение да инвестира и в разширяване на рафинерията си. Целта е по този начин да се изравнят количествата произвеждани аноди и катоди.

Наскоро компанията обяви, че разширява производствената си база в Пирдоп, като за целта бе направена инвестиция от 30 млн. лв. □

► Никола Треан, изп. директор на „Аурубис България“

Shell се пренасочва от нефт към природен газ

Холандската компания продава 10% от австралийската Woodside, за да финансира новите си проекти

Най-голямата петролна компания в Европа Royal Dutch Shell предлага 10% от австралийската Woodside Petroleum за сумата от 3.35 млрд. USD. Целта на холандската компания е да освободи средства за инвестиции в производството на природен газ.

Оферта

Shell ще запази дял от 24.27% във втората по големина добивна компания в Австралия. За продажба се предлагат общо 78.34 млн. ценни книжа в Woodside при цена от 42.23 AUD за брой. Това е около 8.5% по-ниско от пазарната цена. За консултант по сделката е избрана швейцарската банка UBS.

Нов фокус

Предлагането на пакета е част от програмата на главния изпълнителен директор Питър Восер за продажба на активи на обща стойност 8 млрд. USD през тази и следващата година. Компанията планира и да съкрати 7000 работници, както и да ограничи преработвателния си бизнес, тъй като рафинериите са по-непечеливши дейности.

Холандската компания смята да инвестира 50 млрд. USD в Австралия през следващите десет години. Сумата е по-голяма, отколкото в който и да е друг регион в света. Вложе-

► Значителен ръст на инвестициите в проекти за втечен природен газ отчете главният изпълнителен директор на Shell Питър Восер

СНИМКИ BLOOMBERG

нията са свързани с намеренията на Shell постепенно да преориентира бизнеса си от производство на нефт към природен газ.

Втечен газ

Заедно с китайската PetroChina наскоро компанията купи австралийската Argow Energy за сумата от 3.5 млрд. AUD. Чрез сделката Shell ще участва в завод за втечняване на природен газ, който се добива от въглищни пластове. В

подобни проекти компанията си партнира и с щатските Chevron и Exxon Mobil, както и с Woodside. "Порфейлът ни с инвестиции във втечен природен газ в Австралия рязко се увеличи през последните години", казва Восер в съобщение на компанията.

Увеличаване на капацитета

В Австралия холандската компания притежава мощности за производство на

втечен природен газ с общ капацитет 2.7 млн. т годишно. До 2015 г. обемът се очаква да нарасне повече от два пъти и да достигне 6.5 млн. т. Допълнително около 10 млн. т мощности ще бъдат добавени след 2015 г., каза директорът на Shell за Австралия Ан Пикард. Австралийските проекти ще помогнат на компанията да разшири бизнеса си с втечен природен газ и в Азиатско-Тихоокеанския регион.

Слабото търсене сви печалбата на "Газпром"

Руската газова компания отчита значителни загуби от валутни разлики

Руският газов гигант "Газпром" отчете 12% спад на печалбата си за второто тримесечие. Чистият финансов резултат на компанията достигна 170 млрд. RUB (5.5 млрд. USD) в сравнение със 193 млрд. RUB година по-рано. По-слабото представяне се дължи на загуби от валутни разлики, както и на по-слабото потребление на природен газ.

Търсене

Приходите от продажби са се увеличили с 21% до 764 млрд. RUB, но това се дължи основно на по-високи цени в Русия и бившите съветски републики. В същото време продажбите в Европа са спаднали до 295 млрд. RUB от 306 млрд. RUB за същия период на миналата

година. Наскоро главният изпълнителен директор на "Газпром" Алексей Милер призна, че възстановяването от кризата, което се забелязвало от средата на миналата година, е спряло през второто тримесечие на 2010 г. По думите му потреблението в Южна и Югоизточна Европа е намаляло. Наблюдатели коментираха, че започването на зимния сезон би трябвало да се отрази добре на резултатите на компанията.

Валутни разлики

Загубите от валутни разлики на "Газпром" са скочили повече от два пъти, като са достигнали 54.6 млрд. RUB през второто тримесечие на годината. За същия период на 2009 г. компанията отчете загуби в размер на 25.6 млрд. RUB. В същото време печалбите от валутни разлики са се свили от 109.5 млрд. RUB на 16.3 млрд. RUB.

► Повишеното търсене на газ през зимата се очаква да подобри резултатите на "Газпром"

Saudi Airlines купува 20 Boeing-a

Стойността на 12 от машините серия 777-300ER е 3.3 млрд. USD

Арабският държавен превозвач Saudi Airlines е поръчал общо 20 пътнически самолета от сериите 777-300ER и 787 Dreamline на чикагския авиационен гигант Boeing, предаде AFP. Сделката е част от стратегията за разширяване и модернизация на авиационния парк на държавната компания с по-енергийно ефективни машини.

Поръчката

Засега двете страни са достигнали до парична оценка само на част от поръчката. Стойността на 12-те самолета Boeing 777-300ER ще е 3.3 млрд. USD, като това включва възможността Saudi Airlines да купи

още 10 броя от превозните машини. Моделът е с капацитет общо 365 пътници. Гигантът е поръчал още 8 лайнера Boeing 787 Dreamline, става ясно от официалното изявление на компанията, цитирано от Businessweek. Те обаче не са включени в обявената сума и стойността им засега остава неизяснена.

Увеличаване на капацитета

Според Saudi Airlines машините ще се използват за подобряване на обслужването на вътрешния пазар на компанията. Договорът е част от програма за увеличаване на пътническия капацитет с 20%. След изпълняването на поръчката Saudi Airlines ще разполага с общо 35 самолета от серията Boeing 777. Първия си Boeing 777-200ER арабският гигант купи в края на 1997 г.

Пари

РЕГИОНАЛНА БИЗНЕС КОНФЕРЕНЦИЯ „ГЕПАРД“ 2010

КЛАСАЦИЯ НА НАЙ-ДИНАМИЧНО РАЗВИВАЩИТЕ СЕ КОМПАНИИ ПЛОВДИВ, СТАРА ЗАГОРА, ХАСКОВО, КЪРДЖАЛИ, СМОЛЯН, ПАЗАРДЖИК, БЛАГОВЕГРАД, КЮСТЕНДИЛ, ПЕРНИК, СОФИЯ, СОФИЯ ОБЛАСТ

ТЕМИ:

- МЕЖДУФИРМЕНА ЗАДЛЪЖНОСТ И ЗАБАВЯНЕ НА ПЛАЩАНИЯ
- ФИНАНСИРАНЕ НА БИЗНЕСА

ДАТА: 16.11.2010 Г. ЧАС: 10.00 Ч. МЯСТО: НОВОТЕЛ ПЛОВДИВ, ЗАЛА ПЛОВДИВ 1

За информация и регистрация: тел. 02/ 4395 848, 02/ 4395 850 events@pari.bg http://events.pari.bg

С подкрепата на:

UniCredit Bulbank DarikFinance.bg

Медийни партньор:

Индекс на гения

1.11

► процента се повиши японският индекс Nikkei 225 и достигна 9732.92 пункта

” По време на борсовата сесия в понеделник измерителят **добави 66 пункта** към стойността си. Причина за повишението продължава да е решението на Фед отпусне **600 млрд. USD**

Стока на гения

0.85

► процента добави пшеницата към стойността си и се тържуваше за 272 USD/m

” Цената на зърното отбеляза **повишение** и по време на вчерашната сесия в Чикаго **добави 8 USD** към стойността си. Големият интерес на инвеститорите **беше в основата на поскъпването**

Цифра на гения

1.68

► процента спечели памукът на борсата в Ню Йорк и достигна 2795 USD/m

” На последната борсова сесия суровината **успя да добави 46 USD** към стойността си. Големият инвеститорски интерес **беше главната причина за поскъпването**

Паладият е с най-малка доходност сред металите

Платината е на път да регистрира най-лошото си годишно представяне от 2006 г. насам. За периода от януари досега благородният метал е поскъпнал с по-малко от 20%. Всичко това се случва в годината, в която някои от другите благородни метали успяха да поскъпнат с повече от 70%. За сравнение златото досега се е оскъпило с 27%, среброто с 59%, а паладият с безпрецедентните 71%.

За не толкова доброто представяне на платината вина имат няколко фактора. Основните сред тях са непрестанно нарастващото производство в Южна Африка и намаляващото търсене в глобален мащаб. По данни на Bloomberg в момента съотношението между цената на платината и на паладия е 2.52. Толкова малка разлика е имало единствено през 2003 г. През тази година металът е поскъпнал с едва 19%. Нарастащите

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” **На борсата в Лондон цената на платината с незабавна доставка падна с 8 USD, или 0.5% до 1760.5 USD/тр.у.**

спекулации, че икономическите стимули ще ускорят инфлацията в САЩ, обещава търсенето на благородния метал през тази година да се повиши до 16 406 т. За сравнение количеството, което ще бъде добито за същия период, ще стигне 25 030 т.

Обяснението за слабия интерес към метала е

фактът, че той се използва основно при изработка на бижута. В условия на криза обаче търсенето логично намалява.

Независимо от по-слабото представяне спрямо другите благородни метали платината продължава да е по-доходносна от акциите и облигациите. Все пак инвеститорите продължават да залагат, че в дългосрочен план металът ще продължи да поскъпва. В момента залагането на т. нар. дълги позиции е на най-високите си нива от 1993 г. насам.

На борсата в Лондон цената на платината с незабавна доставка падна с 8 USD, или 0.5% до 1760.5 USD/тр.у. Останалите благородни метали също загубиха част от стойността си. Най-губещ беше паладият, който се раздели с 1.8% и се тържуваше за 700.75 USD/тр.у. Среброто поевтиня с 0.3% до 26.723 USD/тр.у. **П**

► **Повишаващото се производство и слабото търсене на платината са сред главните причини за слабото ѝ поскъпване**

СНИМКИ BLOOMBERG

Първо поевтиняване

► **На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през декември спадна с 0.16% до 86.73 USD/б.** След четири поредни печеливши сесии инвеститорите **решиха да приберат печалбите си**

Американският долар навакса част от загубите

В понеделник американският долар запази възходящия импулс, който намери след публикуването на данните за заетостта в САЩ от петък. Силно положителната новина, че американската икономика е наела над 150 хил. души в неселскостопанската сфера през октомври, се прехвърли очаквано и в новата седмица, продължавайки да подкрепя щатската валута.

Вчера двойката евро/долар се тържуваше около нивото от 1.39 малко преди отварянето на американските пазари. Така от петък насам доларът успя да навакса близо 2.5% в най-търгуваната си крос. Допълнително икономическите новини от еврозоната подсказаха, че за момента Старият континент може би не се нуждае толкова от силна единна валута. Изненадващият спад, който записа индустриалното производство в Германия за септември, показа, че най-силната

2.5

► процента към стойността си **добави голарът** от петък до понеделник

европейска икономика се затруднява от поскъпването на еврото през последните месеци. Спадът на производството е 0.8% на

1.39

► **стигна курсът на долара** спрямо еврото на последната борсова сесия

месечна база при предварителни анализаторски очаквания за 0.4%.

Петър Кръстев,
БенчМарк Финанс

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАВЕЖИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДИН ТРАДИЦИОНЕН ПЪРВОСОР

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА БЪЛГАРИЯ

**НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА**

SPEEDY
EXPRESS DELIVERY SERVICE
РЕЧЕНО. СТОРЕНО.

Зелик предлага златото да е стабилизатор на валутите

Президентът на Световната банка настоява да се замени споразумението от Бретън Уудс с валутна система, базирана върху златния стандарт

Водещите икономисти би трябвало да обмислят промяната на международния златен стандарт, така че той да управлява промените във валутните курсове. Това казва в интервю за Financial Times президентът на Световната банка Робърт Зелик.

Златото да играе ролята на стабилизатор на валутите, предлага шефът на международната финансова институция. Той настоява да се замени споразумението от Бретън Уудс с международна валутна система, която е базирана върху златния стандарт.

Едно е на книга, друго е в реалността

По думите на Зелик, въпреки че в учебниците пише, че златото е остаряла валута, пазарите го използват като алтернативен валутен актив

и до днес. Към благородния метал инвеститорите се насочват винаги в условията на кризи и глобална несигурност. Изявленията на Зелик не са случайни, тъй като, от една страна, предстои срещата на лидерите от G-20, а от друга, настоящата валутна система е поставена под обстрел заради Китай. Пекин продължава изкуствено да отслабва валутата си въпреки критиките от страна на САЩ и други развити икономии. В същото време американският министър на финансите Тимъти Гайтнър призова през уикенда развиващите се икономии да урівновесят своя ръст и да направят валутната си политика по-гъвкава.

Подадена ръка

През последните няколко дни обаче и Федералният резерв е подложен на обстрел. Централната банка на САЩ е силно критикувана за новата финансова инжекция, която предизвика рязко поевтиняване на долара спрямо останалите валути и поскъпване на златото. След като стана ясно, че Фед ще налее още пари в икономиката, златото стигна исторически рекорд

► В учебниците пише, че златото е остаряла валута, но пазарите го използват като алтернативен валутен актив и до днес, каза президентът на Световната банка Робърт Зелик

СНИМКА BLOOMBERG

на 1293.55 USD/ тр. у.

В защита на политиката на Федералния резерв се обяви дори американският президент Барак Обама. "Мандатът на ФЕД и моят мандат са за развитие на нашата икономика. Това е добро не само за САЩ, но и за целия свят", категоричен е Обама.

Какво е споразумението от Бретън Уудс

► Споразумението от Бретън Уудс възстановява фиксирания (но регулиран) курс между валутите във вид на

т. нар. номинал, който се определя според златното покритие. Държавите са били задължени да участват в международния валутен пазар, за да поддържат валутния курс в рамките на 1% над или под номинала. На практика доларът заме-

ня златото като резервен актив на международната система за плащане.

► Конференцията в Бретън Уудс, Ню Хампшир, е опит да се въведе ред в отношенията между валутите и международните системи за плащане.

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

О Б Я В А

„НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД, гр. София, на основание чл. 14 - чл. 15е от ПРПУДТДДУК, Заповед № РД 56-32/08.10.2010 г. на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД-11-139/03.11.2010 г. на изпълнителния директор на „Напоителни системи“ ЕАД, открива процедура по провеждане на търг с тайно наддаване, при закрито заседание, за отдаване под наем на водностанско съоръжение - Изривител на канал ЯГ-1 при км. 3+525 - Гержана, представляващ имот № 636 с площ 21,282 дка, находящ се в землището на с. Безмер, общ. Тунджа и имот № 509 с площ 35,778, находящ се в землището на гр. Ямбол, за извършване на рибностанска дейност. Имотът се отдава под наем за срок от 5 (пет) год. Началната тръжна цена е в размер на 2 400,00 /две хиляди и четиристотин/ лева с ДДС за годишен наем. Търгът ще се проведе на 24.11.2010 г. в 11 часа в „Напоителни системи“ ЕАД - София, на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3. В случай, че двама или повече от кандидатите предложат еднаква най-висока цена за обекта и търгът продължи между тях с явно наддаване, определям стъпка за наддаване в размер на 10% от началната тръжна цена. Тръжната документация може да бъде получена от 10 до 16 ч. всеки работен ден до деня предхождащ датата на търга на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3, „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София след заплащането и в касата на „Напоителни системи“ ЕАД, гр. София. Цената за един комплект тръжна документация е 350 /триста и петдесет/ лева, като тази сума не се възстановява. Оглед на активите, предмет на търга, се извършва до деня предхождащ датата на търга по местонахождението им, след предварителна уговорка с управителя на „Напоителни системи“ ЕАД - клон Ямбол, като необходимо условие за това е да бъде закупена тръжна документация. Депозитът за участие е в размер на 10% от обявената начална тръжна цена и следва да бъде платена по сметка на „Напоителни системи“ ЕАД, гр. София, при „Търговска Банка Д“ АД разплащателна сметка IBAN: BG93 DEMI 9240 1000 0157 28, BIC: DEMI 9240. Заявления за участие в търга се подават в офиса на „Напоителни системи“ ЕАД, гр. София в срок до 16 ч. на деня, предхождащ датата на търга.

При неявяване на кандидати повторен търг ще се проведе на 08.12.2010 г. в 11 часа на същия адрес и при същите условия.
За допълнителна информация : Тел. 02/ 808 50 01

О Б Я В А

„НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД, гр. София, на основание чл. 14 - чл. 15е от ПРПУДТДДУК, Заповед № РД 56-40/21.05.2009 г. на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД-11-204#2/03.11.2010 г. на изпълнителния директор на дружеството, открива процедура по провеждане на търг с тайно наддаване, при закрито заседание, за отдаване под наем на Сграда - склад с разгъната застроена площ от 376 кв.м., находяща се в землището на гр. Свиленград с ЕКАТТЕ 65677, местност „Мумнево“, област Кърджали, в имот № 000516 с площ 3,968 дка за стопанска дейност. Имотът се отдава под наем за срок от 5 год. Началната тръжна цена е в размер на 2 880,00 (две хиляди осемстотин и осемдесет) лева с ДДС за годишен наем. Търгът ще се проведе на 24.11.2010 г. в 13 часа в „Напоителни системи“ ЕАД - София, на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3. В случай, че двама или повече от кандидатите предложат еднаква най-висока цена за обекта и търгът продължи между тях с явно наддаване, определям стъпка за наддаване в размер на 10% от началната тръжна цена. Тръжната документация може да бъде получена от 10 до 16 ч. всеки работен ден до деня предхождащ датата на търга на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3, „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София след заплащането и в касата на „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София. Цената за един комплект тръжна документация е 350 /триста и петдесет/ лева, като тази сума не се възстановява. Оглед на активите, предмет на търга, се извършва до деня предхождащ датата на търга по местонахождението им, след предварителна уговорка с управителя на „Напоителни системи“ ЕАД - клон Хасково, като необходимо условие за това е да бъде закупена тръжна документация. Депозитът за участие е в размер на 10% от обявената начална тръжна цена и следва да бъде платена по сметка на „Напоителни системи“ ЕАД, гр. София, при банка „Търговска банка Д“ АД, разплащателна сметка IBAN: BG93 DEMI 9240 1000 0157 28, BIC: DEMI BGSF. Заявления за участие в търга се подават в офиса на „Напоителни системи“ ЕАД - София в срок до 16 ч. на деня, предхождащ датата на търга.

При неявяване на кандидати повторен търг ще се проведе на 08.12.2010 г. от 13 часа на същия адрес и при същите условия.
За допълнителна информация : Тел. 02/ 808 50 01

О Б Я В А

„НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД, гр. София, на основание чл. 14 - чл. 15е от ПРПУДТДДУК, Заповед № РД 56-78/03.07.2009 г. на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД-11-257#1/03.11.2010 г. на изпълнителния директор на дружеството, открива процедура по провеждане на търг с тайно наддаване, при закрито заседание, за отдаване под наем на Язовир „Бели брег“, представляващ имот № 000002 с площ 94,963 дка, находящ се в местност „Бели брег“, землището на гр. Сандански с ЕКАТТЕ 65334, общ. Сандански, с начин на трайно ползване - водоем за рибностанска дейност до 25% от общата водна площ за аквакултури в мрежени клетки (сагки). Имотът се отдава под наем за срок от 10 год. Началната тръжна цена е в размер на 1 440,00 /хиляда четиристотин и четиридесет/ лева с ДДС за годишен наем. Търгът ще се проведе на 25.11.2010 г. в 11 часа в „Напоителни системи“ ЕАД - София, на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3. В случай, че двама или повече от кандидатите предложат еднаква най-висока цена за обекта и търгът продължи между тях с явно наддаване, определям стъпка за наддаване в размер на 10% от началната тръжна цена. Тръжната документация може да бъде получена от 10 до 16 ч. всеки работен ден до деня предхождащ датата на търга на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3, „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София след заплащането и в касата на „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София. Цената за един комплект тръжна документация е 350 /триста и петдесет/ лева, като тази сума не се възстановява. Оглед на активите, предмет на търга, се извършва до деня предхождащ датата на търга по местонахождението им, след предварителна уговорка с управителя на „Напоителни системи“ ЕАД - клон Сандански, като необходимо условие за това е да бъде закупена тръжна документация. Депозитът за участие е в размер на 10% от обявената начална тръжна цена и следва да бъде платена по сметка на „Напоителни системи“ ЕАД, гр. София, при банка „Търговска банка Д“ АД, разплащателна сметка IBAN: BG93 DEMI 9240 1000 0157 28, BIC: DEMI BGSF. Заявления за участие в търга се подават в офиса на „Напоителни системи“ ЕАД - София в срок до 16 ч. на деня, предхождащ датата на търга.

При неявяване на кандидати повторен търг ще се проведе на 09.12.2010 г. от 11 часа на същия адрес и при същите условия.
За допълнителна информация : Тел. 02/ 808 50 01

О Б Я В А

„НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД, гр. София, на основание чл. 14 - чл. 15е от ПРПУДТДДУК, Заповед № РД 56-86/21.07.2009 г. на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД-11-255#1/03.11.2010 г. на изпълнителния директор на дружеството, открива процедура по провеждане на търг с тайно наддаване, при закрито заседание, за отдаване под наем на водностанско съоръжение в качеството му на рибностански обект - язовир „Скала I“, представляващ имот № 000481 с площ 572,517 дка в землището на с. Скала с ЕКАТТЕ 66682, общ. Сунгурларе с начин на трайно ползване - язовир за рибностанска дейност (аквакултури). Имотът се отдава под наем за срок от 10 год. Началната тръжна цена е в размер на 4 080,00 /четири хиляди и осемдесет/ лева с ДДС за годишен наем. Търгът ще се проведе на 25.11.2010 г. в 10 часа в „Напоителни системи“ ЕАД - София, на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3. В случай, че двама или повече от кандидатите предложат еднаква най-висока цена за обекта и търгът продължи между тях с явно наддаване, определям стъпка за наддаване в размер на 10% от началната тръжна цена. Тръжната доку-

ментация може да бъде получена от 10 до 16 ч. всеки работен ден до деня предхождащ датата на търга на адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 3, „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София след заплащането и в касата на „Напоителни системи“ ЕАД - гр. София. Цената за един комплект тръжна документация е 350 /триста и петдесет/ лева, като тази сума не се възстановява. Оглед на активите, предмет на търга, се извършва до деня предхождащ датата на търга по местонахождението им, след предварителна уговорка с управителя на „Напоителни системи“ ЕАД - клон Бургас, като необходимо условие за това е да бъде закупена тръжна документация. Депозитът за участие е в размер на 10% от обявената начална тръжна цена и следва да бъде платена по сметка на „Напоителни системи“ ЕАД, гр. София, при банка „Търговска банка Д“ АД, разплащателна сметка IBAN: BG93 DEMI 9240 1000 0157 28, BIC: DEMI 9240. Заявления за участие в търга се подават в офиса на „Напоителни системи“ ЕАД - София в срок до 16 ч. на деня, предхождащ датата на търга.

При неявяване на кандидати повторен търг ще се проведе на 09.12.2010 г. от 10 часа на същия адрес и при същите условия.
За допълнителна информация : Тел. 02/ 808 50 01

Пари

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

Цена за публикация: 0.66 лв. /колон мм/ без ДДС

ЗАЯВКИ НА ТЕЛ: 02/4395 853

Петролът ще поскъпва, ако няма мерки за борба с климата

Международната енергийна агенция препоръча на водещите икономики да отговорят на климатичните предизвикателства

Очаква се тази седмица Международната енергийна агенция (МЕА) да отправи призив към правителствата на развитите страни да предприемат мерки за борба с климатичните промени и да намалят субсидиите за фосилни горива. Агенцията предупреждава, че ако това не се случи, цените на петрола сериозно ще се увеличат. Ако, от друга страна, бъдат въведени нови политики за защита на околната среда, търсенето на петрол може да намалее почти с 10% до 2035 г., а цените да спаднат с около 20 USD на барел през следващите 20 години.

Нов сценарий

В анализите си МЕА посочва, че ще има "нов сценарий от политики", който ще взема под внимание договорките от климатичната конференция в Копенхаген миналия декември и обещанията, дадени на срещата на страните от G-20, да се премахнат субсидиите за фосилни горива. Това е записано в черновата на годишния доклад на агенцията, чието официално представяне е днес. В работния документ на МЕА, цитиран от Financial Times, е записано, че през 2035 г. цената на петрола ще е стигнала 113 USD за барел, ако страните предприемат политики за борба с климатичните промени. Ако това не се случи, цената на черното злато ще скочи до 135 USD за барел, прогнозира от Международната енергийна агенция.

Очакванията са търсенето на петрол да намалее до 99 млн. барела на ден до 2035 г. с политики по опазването на околната среда, или 107 млн. барела на ден без нови политики. В доклада никъде обаче не е споменато какъв ще е ефектът от евентуални нови регулации върху енергийната индустрия. Намалените цени и свитото потребление на петрол няма как да не изправят страните пред сериозни затруднения. Предвижданията различия също така затрудняват дългосрочната политика на ОПЕК, която контролира 40% от световните резерви на черно злато.

Съпротива

Политиките обаче още не са подкрепени от конкретни мерки и предвижданията на МЕА са, че ще има "слаба имплементация" на поетите ангажименти

СНИМКА SHUTTERSTOCK

от различните държави. В САЩ природозащитниците и индустрията се подготвят за нова битка относно регулациите на парниковите газове.

Американският президент Барак Обама заяви, че ще търси други начини да контролира замърсяването освен поставянето на таван за вредни емисии от Конгреса. Според Обама търговията с емисионни квоти, наричана Cap-and-trade в Щатите, не е единственият път за опазване на околната среда. Президентът е принуден да търси алтернативи на облагането с данъци на индустриите замърсители, след като неговата Демократическа партия загуби мнозинството си в Долната камара на американския Конгрес, а опозиционната Републиканска партия силно се противопоставя на въвеждането на нови данъци или увеличаване на старите.

Изборни промени

Законодателството, което

113

► USD за барел ще стигне цената на петрола през 2035 г., ако правителствата приемат мерки за борба с климатичните промени

поставя лимит на емисиите на парникови газове и позволява на предприятията да купуват и продават разрешителни за замърсяване под определения таван, премина с минимално мнозинство през Долната камара през 2009 г. Забуксува обаче в Сената.

Републиканците разкрикуваха закона, защото според тях промените ще доведат до повишаване на цените на енергията. Именно това те използваха като основно оръжие по време на изборите за Камарата на представителите. Тридесет от поддръжниците на закона бяха сред близо

135

► USD за барел ще стигне цената на петрола след 35 години, ако развитите икономики не намалят вредните емисии

петдесетте демократи, които загубиха местата си на изборите миналата седмица. Сега Барак Обама не вижда никаква надежда как ще прокара закона в този му вид през Долната камара поне през следващите две години.

Мерене на сили

Новата битка в Конгреса ще бъде за правомощията на Агенцията за защита на околната среда (ЕРА). Тя би трябвало да се намеси в регулацията на парникови газове за пръв път в историята си, след като Върховният съд на САЩ реши през 2007 г., че този вид

газове може да бъдат третираны като замърсители. Очаква се контролираната от републиканците Камара на представителите отново да отвори въпроса за юрисдикцията на агенцията. Природозащитни организации призовават Обама да не отстъпва от подкрепата си за правомощията на ЕРА.

Европейското решение

В Европа държавните ръководители на страните от Европейския съюз дадоха сигнали, че ще се придържат към плановете си да намалят емисиите на парникови газове с 20%, но не са готови да направят по-големи отстъпки. В изявление в края на срещата на върха в Брюксел преди седмицата те поясниха, че нуждата от прогрес в борбата с климатичните промени става все по-спешна и ЕС ще преразгледа ситуацията след конференцията на ООН по климатичните

промени в Канкун, Мексико, от 29 ноември до 10 декември. През 2008 г. ЕС заяви, че едностранно ще намали собствените си въглеродни емисии с 20% до 2020 г. в сравнение с нивата от 1990 г.

Европейският глас

Евросъюзът предложи да се стигне до 30%, ако други силно индустриализирани държави го последват. Предложението беше направено по време на срещата за климатичните промени в Копенхаген. То обаче засега остава без отговор. Оттогава страните от ЕС са подложени на натиск от страна на Великобритания, Франция, Германия и Европейската комисия да променят цифрата на 30%, но тъй като други индустриални нации са все още под 20%, критици на плана смятат, че допълнително намаляване на емисиите ще навреди и на нестабилните европейски икономики.

Пламен Димитров

По седем жилища вече се всеки наемател на пазара

75

► процента ръст на офертите за имоти под наем отчитат от "Явлена" за последните две години

10

► процента е спадът в цените на новите и добре обзаведени апартаменти в София

500

► лв. на месец достига най-често наемите на добрите двустайни жилища в хубавите райони

► Кварталите по линията на метрото са предпочитани от наемателите в София заради лесния и удобен достъп до работните им места

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Добрите апартаменти още държат над 200 EUR, но в покрайнините има и панелки за по 300 лв. месечно

Обичайното есенно оживление на наемния пазар в София тази година се усети слабо. През септември и октомври брокерите от посредническите агенции отчетоха известен ръст на сделките спрямо летните месеци, но броят им остана ограничен. Причина е отливът на наематели от жилищния пазар през последните две години, докато броят на предлаганите апартаменти расте. Статистиката на "Адрес недвижими имоти"

показва, че за всеки търсещ жилище под наем в столицата има по 7-8 подходящи предложения.

Търсене - предлагане

Данните на агенция "Явлена" показват, че през тази и миналата година предлагането под наем на най-мавът на наематели от жилищния пазар през последните две години, докато броят на предлаганите апартаменти расте. Статистиката на "Адрес недвижими имоти"

е лесно обяснимо, като се има предвид завършването на много нови сгради през последните години и покупката на голяма част от имотите в тях с инвестиционна цел. Според Мая Иванова, офис мениджър в агенцията, от миналата есен насам на пазара излизат и т. нар. работнически жилища - апартаменти, ползвани от работници в строителството и други сфери, които в предишни години търсеха препитание в София. В момента голяма част от тези хора са се прибрали по родните си места и са освободили заеманите апартаменти. Съответно тази ниша на наемния пазар вече е силно ограничена и собствениците на такива имоти, които доскоро ги отдаваха директно, сега се обръщат към посредническите агенции, обясни Иванова. Най-често това са панелни жилища в крайни квартали, като "Западен парк", "Люлин", "Модерно предградие", в лошо състояние и без почти никакви вложени инвестиции за поддръжката им. Съответно за тях може да се иска и сравнително нисък наем - около 150 EUR месечно, посочи още тя.

Търсените райони

Масовото търсене на наем-

ния пазар обаче е в друга посока. От "Адрес" и "Явлена" посочват като най-лесни за отдаване под наем жилищата ново строителство в близост до университети и станции на метрото. Сред предпочитаните квартали от агенциите изброяват "Младост", "Дървеница", "Изток", "Люлин", както и по-престижните райони, като центъра, "Лозенец" и "Иван Вазов". Причината е, че нарастващото търсене на апартаменти през есенните месеци се дължи основно на студенти и хора, които се установяват на работа в столицата. Ако работят в центъра, логично искат поевтино жилище в кварталите, но с бърз и лесен достъп до службата им, обясни Мая Иванова.

От "Адрес" допълниха, че най-лесно тази есен са се отдавали жилища, където могат да се кооперират студенти и да си делят наема. Наличието на парно все още се смята за предимство, но само при гаранция, че липсват задължения към "Топлофикация", отбелязаха от агенцията.

Ценова среща

Заради силното предлагане на пазара наемните цени на жилищата в София през последните две годи-

ни определено претърпяха спад. Според Мая Иванова от "Явлена" най-драстичен е той при старите, лошо поддържани имоти - около 30-40% за периода, докато новите и добре обзаведени апартаменти държат цени и намалението при тях е в рамките на 10-15%. Така в добри райони като "Младост" може да се намери двустайно жилище под наем за 200-250 EUR месечно. От толкова тръгват офертите в центъра и "Лозенец", като за добрите имоти там в масовия случай достигат 280-300 EUR. Въпреки че е по линията на метрото, "Люлин" все още страда от имиджа си на непрестижен квартал и съответно опитите на местните хази да поддържат по-високи цени удрят на камък. "Който се насочва натам, обикновено търси по-нисък наем - до 200 EUR, дори до 150 EUR месечно. Офертите в ниския ценови диапазон обаче не са много", обясни Иванова. От "Адрес" отбелязват и друга интересна тенденция - разминаване между очакванията на наематели и хази. Ако наемателите искат квартири за 130-160 EUR без стари задължения за парно, телефон и вода, собствениците държат с около 20% по-високи цени и търсят сигурност за

редовното плащане на наема и режийните, отбелязаха от агенцията. Нейната статистика за сключените наемни сделки показва сравнително ниски нива - до 400 лв. на месец за едностаен апартамент и между 280 лв. и 500 лв. за двустаен в зависимост от квартала, състоянието на имота и обзавеждането.

Прогнози

Според посредническите агенции нивата на наемите в момента са стабилни и в близките месеци не се очаква особено движение. От "Адрес" все пак прогнозира лек спад на цените, дължащ се на по-свитото търсене спрямо пика през септември и октомври. В по-дългосрочен план обаче прогнозата на агенцията е за плавен ръст на наемите. От "Явлена" се въздържат от дългосрочни прогнози, но припомнят, че движението на наемния пазар зависи и от сделките за продажба. Като цяло двата пазара се движат в обратна един на друг посока - ръстът на продажбите и ипотечното кредитиране обикновено води до отлив на наематели и обратното. Засиленото предлагане от последните години обаче пообърка сметките както на продавачи, така и на хази.

Рагостина Маркова

► Наем на двустайни жилища

Квартал	Средна цена (EUR/месец)
Център	270
Лозенец	275
Младост	230
Стрелбище	230

Източник: "Явлена"

► Наем на двустайни жилища

Квартал	Средна цена (EUR/кв. м/месец)
Борово	3.80
Витоша	3.76
Гео Милев	4.16
Дружба	3.01
Дървеница	3.61
Лагера	3.91
Лозенец	5.04
Люлин	3.26
Младост	4
Стрелбище	3.58
Студентски град	3.75
Център	5.24

Източник: "Адрес"

борят за в София

” Най-лесно
тази есен са се
отдавали жилища,
където могат да се
кооперират студенти
и да си делят наема

Цветелина Тасева,
изп. директор на "Адрес недвижими имоти"

150-годишен хан в конкурса “Сграда на годината”

Засилено участие на сградите на болници и училища отчитат организаторите

Изграденият през 1858 г. хан на Хаджи Николи във Велико Търново е сред обектите, които ще се борят за тазгодишния приз “Сграда на годината”. Сградата е строена от Уста Колю Фичето и заедно с реставрирания музей в Дряново е своеобразна дан към 210-годишния юбилей от рождението на майстора. Самият хан е възстановен през 2008-2010 г. от фирмата “Бул бек” и ще се състезава в категорията “Сгради на културата, изкуството и религията”.

Над 60 сгради участват в деветото издание на конкурса, чиято цел е да бъдат отличени качествените и оригинални идеи, както и новаторските решения от съответната година. В новото издание са представени проекти, реализирани през периода ноември 2009 - ноември 2010 г. Миналата година организаторите на “Сграда на годината” учредиха и награда за “зелени” сгради. Тази година тенден-

► Музеят на Уста Колю Фичето в Дряново

цията е към увеличаване на броя на сградите със социална функция - болници, училища, оздравително образователни центрове, както и на сгради, обект на регенерация.

Участващите в конкурса обекти са разпределени в 12 категории, като победителите се определят от 19-членно жури. Публиката също има право на глас чрез гласуване на сайта на конкурса в периода между 1 и 15 декември. Церемонията по награждаването на победителите ще се състои на 16 декември. Основните

критерии при избора на победител са цялостното представяне на сградата, вътрешната и външната архитектура, строителството, конструкцията, разположението, ползата за обществото, влиянието върху околната среда, интериорът и дизайнът.

Конкурсът иницира и благотворителни кампании, свързани с възстановяването на знакови български сгради. През 2008 г. това беше Боянската църква, а тази година е музеят на Колю Фичето.

Рагостина Маркова

Sofia Airport Center
A Tishman International Development

Тел. 02 492 38 00

www.sac.bg

ЗАВЪРШЕНИ ОФИСИ И СКЛАДОВЕ

TISHMAN INTERNATIONAL
COMPANIES
The Trusted Name In Real Estate®

GE
Real Estate

МЕДИЕН БИЗНЕС

Най-често Законът за радиото телевизията е бил нарушаван

СЕМ санкционира най-много едни от най-рейтинговите предавания

bTV е телевизията, която най-често е нарушавала Закона за радиото и телевизията през първите шест месеца на 2010 г. Това сочат данните в отчета на Съвета за електронни медии за периода от януари до юни тази година.

bTV има издадени общо шест административно-наказателни акта. Веднага след нея се нарежда Нова тв с четири акта за нарушения на медийния закон. В дъното на класацията е "Дарик радио", което е направило само две нарушения. Интересното обаче е, че повечето оператори не са наказани с парични санкции, а само с... предупредителни писма.

Кой как престъпи закона

Нарушенията на телевизията са свързвани предимно с излъчване на предавания, които или потъпкват добрите нрави, или според членовете на съвета са насочени към увреждане на физическото, умственото и моралното развитие на малолетните и непълнолетните. Неспазването на ограничението за реклама също е причина за налагането на санкции от страна на СЕМ.

Най-фрапиращото нарушение на bTV е излъчването на спонсорство в политическо предаване. Става дума за "На бареката" на Николай Барекков. В него е излъчен политически

Елена Петкова
elena.petkova@pari.bg

дебат по време на изборите за кмет на София. Върху капака на лаптопа на Николай Барекков обаче е бил залепен спонсорски стикер. Наказанието, което СЕМ издава, е предупредително писмо, въпреки че за такива нарушения Законът за радиото и телевизията предвижда имуществени санкции от 3 хил. до 20 хил. лв.

Друг доста курioзен гаф на телевизията е свързан с излъчване на самореклама на риалити шоуто "България търси талант", в която е използвано знамето на България. Според медийния закон обаче телевизията нямат право да пускат търговски съобщения със знамето, химна или герба на страната ни. За това нарушение СЕМ е наложил глоба.

Нарушенията на Нова тв са почти изцяло за неправомерно излъчване на реклама. Оказва се, че тя най-често не спазва ограниченията за рекламните съобщения. Нова тв е нарушила закона, като е излъчила рекламен клип на "Биг брадър Фемили", в който дете подканва родителите си да участват в шоуто, за да спечелят 200 хил. лв., кола и апартамент.

За това нарушение обаче СЕМ не е издал наказателно постановление, сочат данните в отчета на регулатора. Телевизията също

Кауза

bTV показват престъпни схеми с изоставени деца

Водещата на "Великолепната шесторка" по bTV Ани Салич ще разкрие тази вечер схема, която възпрепятства затварянето на домове за деца до 3-годиш-

на възраст. Именно на тази кауза е посветено второто издание на благотворителното риалити шоу. Репортерите на телевизията проследили порочна практика, при която служителите на дом умишлено възпрепятствали осиновяването на малчуганите, за да запазят работните

си места. Не само това, те дори молели по-бедните семейства от околността да дават децата си в социалното заведение, за да бъдат "нахранени и облечени". Тази вечер на сцената на "Великолепната шесторка" ще излезе да пее дори продуцентът на шоуто Магардич Халваджиян.

►Повечето оператори са наказани от СЕМ само с предупредителни писма

Кръпки В медийния закон

► В сега съществуващия закон за електронните медии са направени поне 27 поправки. Затова той става почти нефункционален. Ето някои от тях, посочени в отчета за дейността на СЕМ през първото шестмесечие

на 2010 г.:

► В началото на 2010 г. Законът за радиото и телевизията бе синхронизиран с европейската Директива за аудио-визуалните медийни услуги.
► Тази промяна в нашия закон отмени забраната за продуктивно позициониране в предаванията и филмите. Това е нов вид реклама, който не се санкционира от

директивата, а вече и от ЗРТ.
► Законът вече издава нови модели за регулация и нови приоритети в дейността на СЕМ.
► Например той предвижда съветът да налага имуществени санкции относно етични нарушения.
► Тази нова територия на надзора бе посрещната с противоречиви чувства от медийната

гилдия, а СЕМ засега я прилага предпазливо.
► С идеята за защита на творческата продукция на независимите европейски продуценти и насърчаването на българската аудио-визуална продукция ЗРТ въведе задължение 12% от годишното програмно време на медиите да бъде заето с външни продукции.

20

► хил. лв. е максималната глоба спрoед ЗРТ за нарушаване на ограниченията за реклама и на добрите нрави

така е излъчила реклама на лекарството трибестан, без тя да бъде обособена като такава. За това нарушение СЕМ е изпратил само пре-

дупредително писмо до медията, въпреки че по закон се полага парична санкция, чийто максимален размер се равнява на 20 хил. лв.

"Най-лошите" предавания

Пародийното шоу на Джуди Халваджиян, което се излъчва по bTV -

"Пълна лудница", е едно от най-зорко следените от членовете на регулатора. То попада в графата на предаванията, "включва-

Юбилей

Биг Бендът на БНР стана на 50 години

Биг Бендът на Българското национално радио става на 50 години. По този повод той ще организира

юбилеен концерт в Първо студио на БНР в четвъртък. Диригенти ще бъдат Милчо Левиев, Янко Миладинов и Антони Дончев. Биг Бендът на БНР е създаден през 1960 г. и до днес е записал над 1000

поп и джаз пиеси от български и чужди автори. Оркестърът е носител на златен медал от Фестивала в Хелзинки през 1962 г. Тогава негов диригент е бил известният джаз пианист и композитор Милчо Левиев. Друг не по-малко

известен музикант Вили Казасян също е ръководил бенда на радиото, и то цели 35 години. По време на неговото дирижиране музикантите реализират най-много концерти не само в България, но и по света.

И
от bTV

СНИМКА SHUTTERSTOCK

щи насилие и жестокост спрямо животни и са с вредно въздействие върху децата”, и затова е било често санкционирано. Конкуренция на “Пълна лудница” по този показател е само “Отечествен фронт” на Мартин Карбовски, което се излъчва през уикенда по Нова тв, сочи още отчетът.

Според него “много зрители” също са сезирали съвета за прояви на насилие в тези предавания.

Рейтингът

Като предавания, които съдържат “елементи на противоречие с добрите нрави”, пък са определе-

ни едни от най-рейтинговите шоу програми на bTV - “Шоуто на Слави”, “Комиците”, “Пълна лудница”, както и това на Нова тв - “Шоуто на Иван и Андрей”.

8065

▶ часа телевизионни програми са изгледали членовете на СЕМ от началото на годината, сочат данните в отчета за дейността на регулатора

Новият медиен закон ще стане факт до края на ноември

Обществените оператори са във фокуса на нормативния акт

До края на ноември ще бъде готов текстът на новия закон за електронните медии. Това каза председателят на работната група, която пише нормативния акт, доц. Георги Лозанов. Още следващата седмица пък председателят на медийната комисия в парламента Даниела Петрова очаква предварителен доклад за работата на групата.

Според Петрова новият закон ще бъде по-либерален и ще създаде подобри механизми за работата на медиите, особено на обществените. Той ще предвижда и по-голяма прозрачност по отношение на собствеността на медиите, обясни Лозанов.

За обединението на БНТ и БНР

В момента вървят обсъждания на свършеното от всяка от трите подгрупи, които се занимават с отделни части от закона - реклама, финансиране, функциониране на обществените медии и прочие. В четвъртък се очаква да бъде дискутирана надълго и нашироко съдбата на БНТ и БНР.

Вероятно в новия медиен закон ще бъде заложен механизъм за обединяване на администрацията и мениджмънта на обществените радио и телевизия. Идеята беше лансирана още при първата дискусия по закона в края на юли тази година.

Тогава тя бе защитена от Георги Лозанов, Хачо Бояджиев и Радослав Чолаков, които са част от работната група, занимаваща се с новия медиен закон.

Идеята

Идеята на бившия дългогодишен генерален директор на БНТ Хачо Бояджиев предвижда двете медии да се обединят в холдинг, но да се запазят редакционната им самостоятелност и юридическа автономност.

И БНТ, и БНР ще се управляват от изпълнителни директори, които ще се назначават от управителното

▶Обединението на БНТ и БНР вероятно ще залегне в новия медиен закон

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

тяло на холдинга. Президентът на цялата структура пък ще се избира от парламента с квалифицирано мнозинство, гласи предложението на Бояджиев.

Според председателя на работната група Георги Лозанов обединението на двете обществени медии ще бъде свързано и с промяната на начина на финансирането им.

Той предлага вариант, при който държавата субсидира само предавания с обществено значима функция. “Останалата част от програмите на БНТ и БНР трябва да се издържа от реклама, въобще от приходи извън държавния бюджет”, казва доц. Лозанов.

“Така БНР и БНТ въпреки двойното си финансиране няма да са нелоялни конкуренти на търговските оператори. Те ще играят с държавата според задачите, които им е поставило обществото, а на рекламния пазар - според правилата, валидни за всички, като няма да може да местват пари от единия джоб в другия”, казва още Лозанов.

Според него обаче, за да се стигне до такъв модел на финансиране на обществените радио и телевизия, трябва ясно да се дефинира в закона какво включва обществената им мисия.

В закона е отделено и специално място на цифровизацията. Предвижда се дори да се създаде Съвет по цифровизацията, чиито функции вероятно ще бъдат описани в нормативния акт. Готовият текст съвсем скоро ще бъде качен на сайта на Министерския съвет за обсъждане.

Елена Петкова

” Държавата трябва да субсидира само обществено значимите програми на БНТ и БНР

Доц. Георги Лозанов,
председател на
СЕМ

” Следващата седмица очаквам доклад за свършената досега работа по новия медиен закон

Даниела Петрова,
председател на
медийната комисия към парламента

КАК ДА ИЗПРАТИТЕ ВАШЕТО БИЗНЕС ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ПРАВИЛНИЯ АДРЕС

За да е успешна вашата маркетингова стратегия, поръчай адресен списък.

www.daxy.com

ПРЕДИ ДА ПУСНЕШ ПИСМОТО!

ДАКСИ

Бизнес за мечтатели

Българският книжен пазар расте основно заради покачващите се цени

“Очевидно в България има много мечтатели.” С тези думи управителят на издателство “Жанет 45” Манол Пейков обобщава състоянието на книжния пазар у нас. Зад красивата фраза се крие бизнес, чиято съдба сякаш наистина следва траекторията на търсещата пътя си мечта - с много препятствия, щастливи обрати и литературни абсурди.

Парадоксални тенденции

Макар точни данни за книжния пазар да няма, факт е, че по някои показатели издателският бранш у нас расте. И то по време на криза, отбелязва Пейков. Само за 3 години броят на издателствата е скочил с 10% (до 3379), а в сравнение с 10 години назад годишно излизат 36% повече книжни заглавия, показват данните на Националния статистически институт (НСИ).

Между официалната статистика и данните на бранша обаче има разминаване. Докато НСИ отчита малко над 5700 нови книги през 2009 г., според Асоциация “Българска книга” те са 5100. Председателят ѝ и управител на издателство “Сиела” Веселин Тодоров обяснява, че този брой съответства на данните от издадените идентификационни номера за нови заглавия. Наблюденията на Манол Пейков са по-оптимистични - около 7000 нови издания годишно.

Какъвто и да е точният брой на новите заглавия, той е добър. За сравнение в Аржентина, чието население е около 6 пъти по-голямо от българското, се печатат едва 22 хил. нови издания, около 4 пъти повече отук, дава пример Манол Пейков. В Англия и Германия, където се говорят най-големите европейски езици, годишно излизат съответно по 110 хил. и 80 хил. нови заглавия, допълва Веселин Тодоров.

Нормите на бранша

Това разнообразие си има цена - свиващите се годишни тиражи. За последните 10 години те са спаднали с 36% - точно толкова, с колкото са нараснали новите заглавия,

соочи националната статистика. Затова нормално днес е една книга от чуждестранен автор да излезе с тираж 1500-2000 на година, а една от български - с 500-1000, обяснява Пейков.

Продаваемият тираж обаче е в рамките на 500-600, което е близо до рентабилния минимум от 400-500 бройки, каза Тодоров. Те са технологично предопределени, тъй като разходите за 200 бройки са същите като тези за 500, обяснява той.

Да си сравним бестселърите

Тази реалност предопределя и по-малките количества, които българските издатели трябва да реализират, за да се впишат в списъка с бестселъри. Границите са доста субективни и плаващи в зависимост от литературния жанр, но един 3-хиляден тираж се възприема като много добър в България, обяснява Тодоров.

Когато става дума за сериозна художествена книга, числото, което я класира като бестселър, пада на 1500-2000 разпродадени бройки, допълва Пейков.

Ниските стойности са обясними. Годишно не повече от 20 заглавия прехвърлят прага от 20 хил. продадени бройки, продължава издателят. Това са комерсиални заглавия на продаваеми лица като Стефан Цанев, Лили Иванова, Слави Трифонов, Богдана Карадочева или пък Дан Браун, чиято “Изгубеният символ” разпродаде 30-хиляден тираж, допълва Пейков.

За да се печели от автор, той трябва да се изведе на голям книжен пазар. В България обаче ролята на литературния агент не е позната, т.е. липсват активното лансиране и търгуване с издателски права, което прави определени автори непроданаеми в световен план, обяснява Пейков. Затова в момента сме капсулирани в нашия пазар, допълва издателят. Това от своя страна възпрепятства допълването на книжния каталог на страната ни с по-редки чуждестранни заглавия. Обикновено, ако една международно изда-

30%

▶ от хората в България са активно четящи, сочи проучване на “Алфа рಿಸърч”

5100

▶ са регистрираните през 2009 г. нови заглавия

20

▶ заглавия годишно прехвърлят тираж от 20 хил. бройки

2000

▶ бройки е нормален тираж за чуждо заглавие, а за българско - до 1000

вана книга е преведена на повече от 10 езика, един от тях е български, разказва Тодоров.

Какво гърпа цените

Изводът от всичко това е, че растящите цени компенсират падащите тиражи, за да може при сравнително стабилно количество продавани книги пазарът в България да остане средно-голям, с тенденция за разрастване. Ако през 2006 г. едва 21% от заглавията да са с цена над 10 лв., то през 2009 г. само книгите в диапазона 10-20 лв. са станали 37%.

В момента българският читател плаща средно 12-15 лв., което остава около 3 пъти по-евтино от Западна Европа, отбелязва Тодоров. Разходите за хартия, консултативи, машини, права за превод и др. са еднакви в

▶ Растежът на книжния пазар у нас през последните години доведе до все по-голямо разнообразие от нови заглавия

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

България и Германия, разликата в цената идва от по-ниските заплати и печалби, обяснява управителят на “Сиела”.

Пейков припомня, че България е единствената страна в ЕС, където издателите се облагат с пълната ДДС ставка 20%. Най-често в останалите държави членки тя е 7%,

а във Великобритания е нулева.

Вдигането на комисионите за книжарниците също наду цените с 3-4%. “Причината е, че големите вериги плащат 100% от дължимите данъци, т.е. върви един процес на изсветляване на бранша. Преценката е, че само около 20% от оборота става, без да се от-

чита крайната продажба”, обяснява Тодоров.

Излизат ли сметките

Според Пейков всичко това обяснява защо издателството е бизнес за мечтатели. Неговата сметка показва, че: 30-45% отива за дистрибуция 8-10% - за автора или преводача 20% - за държавата (ДДС).

Така за издателя остават от 8 до 15%, т.е. под 2.50 лв. за книга от 15 лв. Което, както повечето производители вече се досещат, все още не е печалба.

Пейков има печатница, затова поне не плаща на изпълнител. Според него, ако 20% от тиража не се продаде, “печалбата отива по дяволите”. Затова е хубаво, че има мечтатели, които не бързат да кажат сбогом и благодарят за книгите.

Марина Узунова

Сметки

Да премерим книжния пазар

▶ В България няма официална оценка за размера на книжния пазар. Дори да имаше, сигурно нямаше да е вярна, тъй като издателите не декларираят целия си тираж и гопечатите. Все пак браншът прави груби изчисления за размера на книжния пазар. Оценката на Асоциация “Българска книга” е за годишни

продажби по крайни цени на стойност около 150 млн. лв. и 30 хил. налични книги. Това включва всякаква литература, включително учебниците, които гържавата купува.

▶ Управителят на издателство “Жанет 45” Манол Пейков предложи формула, за да сметнем пазара на базата на броя издания годишно, тираж и средната корична цена. Ако излизат 7 хил. книги със среден тираж от 500 копия и цена

15 лв., това ни дава пазар от 52.5 млн. лв. При среден тираж 890, каквато е официалната статистика за 2009 г., получаваме 93.5 млн. лв., а при тираж 1000 - 105 млн. лв. Всъщност данните на НСИ при средна цена 15 лв. дават още по-нисък резултат - 76.6 млн. лв. при общо 5.1 млн. книги на пазара. Очевидно докато не се появи по-точна оценка, истината ще е в твърде широкия диапазон между 70 и 150 млн. лв.